

ČASOPIS Keltoviny

46. číslo

27. února

Více informací o časopise a dalších aktivitách naleznete na www.keltoviny.cz

„Vidím den, kdy budeme moci volně dýchat. Chodit si kam chceme a vše zas bude plné života...“, pronesla věštyně. No a my v to plně doufáme. Únor končí a jaro je za chvíli, kalendář je skoro plný akcí, na které se moc těšíme. Aktuální kalendář, kde a jak budeme, naleznete na našich stránkách www.keltoviny.cz a plakáty jsou na našich facebookových stránkách.

A na co se můžete těšit v časopise? Spousta nového. Trochu jsme rozšířili náš tým redaktor a dopisovatelů a proto zde naleznete řadu rubrik, které tu ještě nebyly. Proto je i časopis takový nějaký „tlustší“, má celých ... stran. Nově naleznete příběh od autorky dokonce až ze Slovenska, přečtete si historii kamenictví a budete s námi i cestovat... Ve stálých rubrikách naleznete další bylinky, také rozhovor, česká nej a další...

Co určitě bych rád vypíchl, je začátek seriálu o naší další aktivitě, kterou jsou biče a jejich použití. A jsme rádi, že nám s touto rubrikou pomáhají taková „esa“ jako Jaroslav „Riki“ Kráčmera a Jindřich „Zorro“ Zobl. Bohužel grafická kvalita je poněkud horší, neboť se vše skenovalo z používané brožurky – na obsah to však nemá vliv. A ještě jeden velký tip bych měl. Je jím nový komiks Zombík. Určitě s ním budete od začátku velcí kamarádi ☺ ☺ ☺.

A úplně bych zapomněl. Šestého února 2011 vyšlo první číslo našeho časopisu. Takže už jsme v internetovém „prostoru“ celých deset let. Šéfredaktor Martin Štulla

Obsah čísla 46. :

2	OBSAH, slovo úvodem	29	LEGANORIE
3	BIČE, VŠUDE KAM SE PODÍVÁŠ		<i>Pohroma na míru</i>
	<i>Slovo úvodem</i>	31	OD HRADU KE HRADU
	<i>Ovládání honáckého biče 1</i>		<i>Cestování ve středověku</i>
7	ČESKÁ NEJ...	32	MEZI POHÁDKAMI
	<i>I v roce 2021 po českých nej</i>		<i>Ať tě kroupa neprašťí</i>
8	KALENDÁŘ SPISOVATELKY	34	BÁSNÍČKY PRO VŠECHNY LIDIČKY
	<i>Moje čarodějka</i>		<i>PF 2021</i>
11	TOVÁRNÍKŮV BLOG		<i>S nocí</i>
	<i>Proč to děláte?</i>		<i>Červánky</i>
12	FIRMA S TRADICÍ		<i>Ve vlnách</i>
	<i>Kdo nebo co je KOVAP?</i>	35	ROD NEPOKOJNÉ KRVE
13	CESTOVÁNÍ		<i>Začátky žonglení</i>
	<i>Hrad Houska</i>	36	KAMENICKÁ HUŤ
14	ZE ŽIVOTA		<i>Kamenictví 1</i>
	<i>Úrazy</i>	38	ROZHOVOR
16	OKÉNKO K SOUSEDŮM		<i>Michal Smrkovský</i>
	<i>Svetlo v tme</i>	39	PROKLETÍ POCESTNÉHO
18	BYLINKY, NEJEN PRO NAŠE BABIČKY		<i>13. část</i>
	<i>Bylinky pro všechny</i>	41	STALO SE NA STATKU SNĚHURKA
20	FEJETONY VÁŽNĚ NEVÁŽNĚ		<i>Hledíme dopředu...</i>
	<i>Beránek</i>	42	SPEKTRUM
21	BÁSNÍČKY PRO VŠECHNY LIDIČKY		<i>Co potřebuje nejen teenager</i>
	<i>Můj neznámý</i>	43	KOMIKS ZOMBÍK
22	BEZPEČNÉ CESTY		<i>1 - 3</i>
	<i>Kruhový objezd</i>	44	TIRÁŽ
	<i>Přednost zprava</i>		<i>aneb kdo nám píše...</i>
24	DENÍK JEDNÉ OBYČEJNÉ MÁMY		
	<i>Část první</i>		
25	PŘÍBĚHY PLNÉ FANTASIE		
	<i>Vlčí dluh</i>		
28	SVĚT PŘÍRODY		
	<i>Nositelé smrti 2</i>		

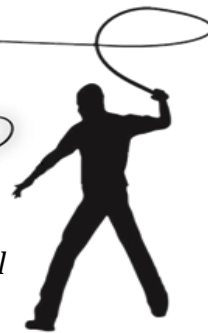
s časopisem
KELTOVINY

Bíče, všude kam se podíváš

Slovo úvodem

1. díl

Článek připravil Martin Štulla, triky s bičem J. „RIKI“ Kráčmera a J. „ZORRO“ Zobl
Rozhovor proběhl formou emailové komunikace,
ostatní informace čerpány z internetových stránek bice-lasa.cz

Jak všichni víte, tedy počítám, že většina ví, spolek Keltoviny se zabývá praskání bičem, hlavně se snaží vytvářet drobnou osvětu a ukazovat biče v trochu jiném světle. Tedy to, že praskání bičem není doménou Ameriky, ale že patří i do naší historie ☺ V této rubrice se nejdříve dozvíte něco o bičích jako takových a pak, ve spolupráci s Jaroslavem „Rikim“ Kráčmerou a Jindrou „Zorrem“ Zoblem, se dostaneme i na jednotlivé triky – prásky.

Dlouho jsem přemýšlel, jak celý seriál o bičích, včetně popsání triků s bičem, začít. Potom mě napadlo, že by určitě úvodu slušel minirozhovor s člověkem, který pomáhal před mnoha lety bičařský svět v naší republice „obnovovat“. Byl u zrodu W-clubu, pomáhal připravovat první pravidla soutěží v České republice, je spoluautorem brožury Ovládání honáckého biče a má řadu dalších aktivit... Mimo jiné je i výrobcem bičů. Tento člověk se jmenuje Jaroslav Kráčmera, ale všichni ho znají pod přezdívkou Riki.

Riki, co přivede člověka k praskání bičem?

Je to různé někoho láká umět něco víc, než ostatní jiné třesk biče někdo se rád předvádí a chce vystupovat, někomu připomíná Divoký západ. Já jsem se začal lasovat a praskat bičem s dětmi na táboře v roce 1967. Nejstarší děti potřebovaly zařadit do programu něco nového atraktivního.

Není to dost nebezpečná zábava?

Nebezpečné to není, pokud je dobře zvolený postup. Je nutné nejdřív zvládnout techniku pak razanci.

Hodí se praskání bičem i pro děvčata?

Jezdím za kamarády na tábory a tam učím praskat bičem děti od 12let včetně děvčat.

Kde lze správný bič opatřit?

Dobrý bič lze koupit od dobrého výrobce.

BIČ. KRÁTKÉ SLOVO, ALE O TO JE ZAJÍMAVĚJŠÍ ☺

Biče lze dělit dle mnoha různých kritérií. Ani jedno z nich není zcela vyčerpávající a nepřevládá nad ostatními. Vzhledem k délce historie používání bičů, vzniklo množství různých typů – mnohdy jsou podobné a liší se detaily v konstrukci, délce pletené části, zdobení rukojeti atd. (např. americký a australský bullwhip se liší pouze délkou rukojeti a stanovením celkové délky ve vztahu k nástavci). Vliv na tyto detaily má i migrace a prolínání kultur.

Laik se v přesném rozlišování bičů mnohdy ztrácí.

Jaroslav „RIKI“ Kráčmera

Užitkové výrobky z kůže, westernové a honácké biče, ohlávky, otěže a uzdečky, lasa, vodítka, jezdecké bičiky, včetně tlačení a zdobení kůže.
Výuka ovládání lasa a biče pro začátečníky.

kontakty:
mobil: +420 724 834 119
e-mail: jardariki@volny.cz, bice.kracmera@seznam.cz

poštovní adresa:
Na vrších 24, 100 00 Praha 10

Jindřich „ZORRO“ Zobl

Westernová show na klíč
Výukové kurzy a pravidelné tréninky – biče, nože, lukostřelba...
Výrobky z kůže – biče profesionálů, dobové holstery, toulce...
Firemní akce – Vaše zadání – naše starost

telefon: +420 605 516 503
e-mail: jindrichzobl@seznam.cz

www.bicevyrobashow.cz

www.zorro.cz

Třeboň

Z obecného hlediska se biče nejčastěji dělí dle:

☉ země původu

americké, argentinské, slovenské, maďarské... dokonce i české

☉ konstrukce

jde hlavně o způsob spojení pletené žíly s rukojetí a jejich délkové poměry a způsob výroby vnitřku biče, jenž je jeho duší

- ✓ **rukojeť a tělo jsou oddělené** a spojené poutkem, kroužkem, řemínkem... příkladem jsou australské, maďarské, slovenské biče
- ✓ **rukojeť a tělo biče tvoří jeden celek** a příkladem jsou biče americké

Slovenský bič – foto: archiv

☉ účelu používání

pro koňské kočáry, volské potahy, pohánění zvířat v dolech, v manéži, na pastvině atd. (s tím souvisí i délky bičů), v deštivých oblastech

☉ druhu zvířete

na ovce, krávy, jezdecké a tažné koně, muly, psy, slony, člověka,

☉ délky

„dlouhé“ - honácké, lovecké parforsní,
krátké - jezdecké bičičky na koně, na obranu proti psům, sebeobrané,
trestací - důtky, 9 ocasé kočky atd.,

Doplňkovými kritérii jsou např. dělení podle doby nebo místa vzniku, tvaru, způsobu výroby, materiálu nebo zdobení atp., jež jsou zároveň charakteristickými rysy konkrétních typů bičů.

Jak vypadá bič?

Honácký bič se skládá z rukojeti, těla biče, koncového řemene a práskačky.

☉ Rukojeť biče

Rukojeť je ze dřeva, rákosu, nebo z kovové trubky. Jejich délka a průměr je dán druhem biče.

☉ Tělo biče

Tělo biče je složeno z duše a vrchního opletu. Duše je u bičů velmi důležitá. Dává jim váhu, pružnost, udává jejich tloušťku a ovlivňuje spolu s rukojetí i jejich ovladatelnost. Australané říkají: „...bič bez duše je jako muž bez střev.“ To znamená, že nestojí za nic.

☉ Koncový řemen a nástavec

Biče se od rukojeti ke svému konci zužují a na pletenou část je navázán vyměnitelný nástavec. Je tvořený jedním kónickým řemínkem (v Čechách používáme mnohdy nástavec ze dvou napojených řemínků. Důvodem je zužování a kvalita kůže). Dle délky biče je 70 až 90 cm dlouhý, z kvalitní kůže, protože je nejvíce namáhán. V našich podmínkách se používá tříslochrom činěná hovězí politánka a specialitou jsou nástavce z dančí, nebo jelení kůže. Všechny jsou velmi kvalitní náhradou za tzv. Whitehide či Redhide, dovážené z Austrálie, které nemají konkurenci.

☉ Práskačka

Koncový řemen a nástavec je zakončen práskačkou, která vydává onen charakteristický zvuk, výstřel – bang. Na výrobu se nejčastěji používají umělohmotné tenké provázky, které se skroutí, nebo splétají.

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE v práskání bičem:

* 24. dubna - Jarní cena W - klubu * 5. června - MČR a Velká cena W - klubu

ŠKOLA OVLÁDÁNÍ A PRÁSKÁNÍ BIČEM

Druhy prásků a jejich rozdělení

A - Základní druhy práskání

Je to soubor jednoduchých prásků vycházejících z pohybu ruky v libovolném směru a rovině.

1. spodní přímé dopředu	11. elstner
2. spodní přímé dozadu	12. vertikála
3. spodní se zaseknutím dozadu	13. horizontála
4. spodní se zaseknutím dopředu	14. kladivo
5. cílené (forhand) bez zaseknutí	15. rakušák
6. cílené (forhand) se zaseknutím	16. přední žabka
7. přes ruku (backhand)	17. zadní žabka
8. boční vpravo	18. nad hlavou vpravo
9. boční vlevo	19. hřbetní
10. kroužky	

B - Opakované práskání

20. Srpování	24. jednostranné věčko
21. muškování	25. ležatá osmička
22. jednostranné práskání	26. vlnovka horizontální
23. obranné věčko	27. vlnovka vertikální

C - Víceprásky.

Vícepráskem se rozumí několikeré prásknutí biče, vzniklé při jediném pohybu ruky v jednom směru, rovině atd.

D - Návazné práskání.

Je to sestava různých druhů prásků bez mezitočení, které navazují plynule na sebe, aniž by se jednotlivé prásky opakovaly. Mezitočením se rozumí více než jedna otáčka biče mezi dvěma prásky.

E - Přendavačky.

Jsou druhem práskání, kdy se v práskání střídají obě ruce za použití jednoho biče. Bič přendáváme z práskající ruky do ruky druhé bez mezitočení a v plynulém rytmu. Lze použít stejného druhu práskání jednou i druhou rukou, nebo kombinace různého práskání, to je každou rukou něco jiného (Rakušák, kladivo).

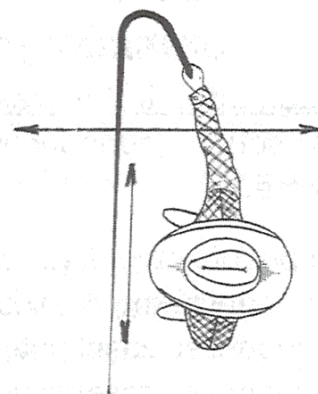
F - Zvláštní druhy práskání.

Jsou to takové druhy prásků, které nelze zařadit do předchozích skupin.

**Od jara do podzimu, trénuje kolektiv
okolo Jindřicha Zobla
jednou týdně s biči ve Stromovce
za Kauflandem v Č. Budějovicích.
Přijďte se podívat.
Více informací u výše jmenovaného.**

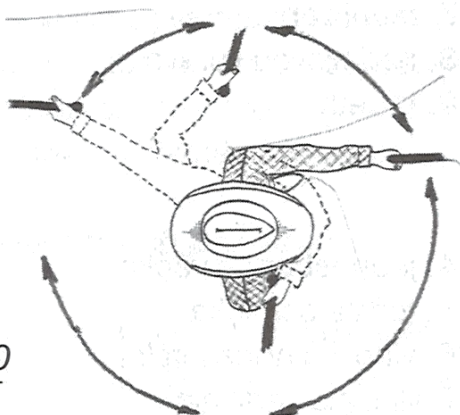
Než začnete

1. Je nutné se rozcvičit. Především zápěstí, lokty, ramena a pas.
2. Doporučujeme vám nejdříve zvládnout dovednost v ovládání biče. Naučte se pohybovat s bičem tak, aby udělal vždy to, co chcete, aby se vám nezamotával nebo abyste si jej nepřišlápli.
3. Nejdříve švihem přemístěte bič o polovinu kruhu, to znamená ze strany na stranu, ze předu dozadu (**obr. 9**).
4. Pak o čtvrtiny kruhu (**obr. 10**).

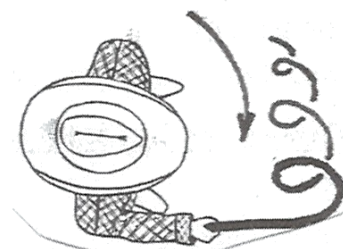

obr. 9

5. Potom se naučte rolování (**obr. 11**).

obr. 10

obr. 11

6. Přejděte na točení bičem nad hlavou. Pokračujte změnou směru točení. Doporučujeme držet bič za koncový turban, nikoliv uprostřed rukojeti.
7. Při točení nad hlavou a změnách směru točení musíte rukojeť biče položit vodorovně a točení provádějte s uvolněným zápěstím.

Popis jednotlivých druhů prásků

V této kapitole vám doporučujeme dodržovat při učení pořadí jednotlivých prásků jak jsou napsány. Důvodem je jednak postup od jednoduchých prásků ke složitějším a jednak získání důležitých návyků pro jednotlivé druhy práskání.

U práskání rozeznáváme dvě roviny pohybu ruky - vertikální a horizontální.

Vertikální pohyb je shora dolů a naopak (**obr. 12**)

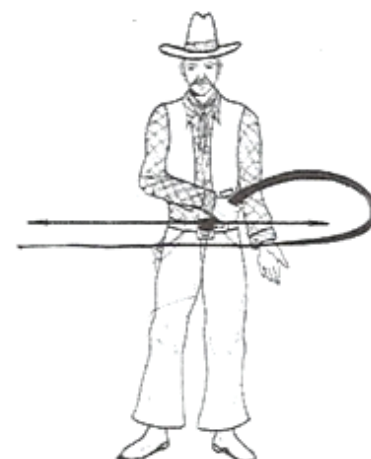
Horizontální pohyb je rovnoběžný se zemí.

(Zprava doleva, zepředu dozadu a opačně atd.)

(**obr. 13**)

obr. 12

obr. 13

PRÁSKÁNÍ BIČEM NAPŘÍČ ČASEM

Vydejte se s námi na cestu
k původu a použití bičů...

Více informací na
www.keltoviny.cz

Keltoviny

Česká nej...

I v roce 2021 po českých nej...

Článek připravila Věra Melicharová

Informace čerpány z internetových stránek mapy.cz a wikipedia.org

Nejrychlejší parní lokomotiva - Albatros

Lokomotiva 498.0 zvaná „Albatros“ je první poválečnou rychlíkovou lokomotivou v Československu. Konstrukčně navazuje na řadu 486.0 ze třicátých let a její výroba proběhla v letech 1946–47 ve Škodových závodech v Plzni (ale pod rokem výroby 1947). 40 vyrobených kusů bylo určeno především pro těžké rychlíky na hlavních tratích jako náhrada starší řady 387.0.

foto: wikipedia.org

Díky elektrifikaci tratí a výrobě navazující řady 498.1 po roce 1955 byly lokomotivy z elitních výkonů stahovány a odcházely na méně důležité výkony. Dosluhovaly v sedmdesátých letech na osobních vlacích v Děčíně, Táboře a dalších lokalitách.

Jediná židovská památka UNESCO mimo stát Izrael – Třebíč

Židovská čtvrť v Třebíči si po staletí uchovává svou původní podobu a díky tomu se dostala na seznam světového dědictví UNESCO.

Jedná se o židovskou čtvrť, která si jako jediná v Evropě dochovala svůj původní vzhled. Tvořena je malými domečky s úzkými uličkami, dvěma synagogami, špitálem a nedalekým židovským hřbitovem. V prostoru tohoto ghetta žilo v minulosti až 1200 židovských obyvatel. Na seznam UNESCO byla také zapsána nedaleká Bazilika Sv. Prokopa, od které je krásný výhled na celé město.

Největší rybník – Rožmberk

Rožmberk je rozlohou největší rybník nejen v Jihočeském kraji a v České republice, ale i na celém světě (za předpokladu, že rybníkem se rozumí zařízení vytvořené lidmi a opatřené hrázemi, které umožňuje napouštění a vypouštění vody a slouží primárně pro chov ryb). Nachází se v okrese Jindřichův Hradec v katastrálním území Stará Hlína, přibližně 6 km severně od centra Třeboně. Rozloha vodní plochy činí 489 ha. Katastrální výměra činí 647 ha. Délka hráze je 2 355 m, šířka u paty 55 až 60 m, v koruně až 12 m a výška 11 m. Objem zadržené vody je 6,3 milionů m³. Maximální hloubka dosahuje 10 m. Leží v nadmořské výšce 426 m.

Rybník byl navržen rožmberským regentem Jakubem Krčínem z Jelčan a Sedlčan a postaven v letech 1584 až 1590. Stavbu provádělo 800 lidí, kteří přemístili 750 000 m³ zeminy.

Nejvyšší hora – Sněžka, Krkonoše

Hora Sněžka je se svými 1603,3 metry nejvyšší horou nejen Krkonoš, ale i celé České republiky. Skalnatým vrcholem hory Sněžky, který má rozlohu asi 30 akrů, prochází česko-polská hranice. Na severní polské straně se svahy Sněžky svažují do údolí řeky Lomničky. Jižní svahy na české straně spadají do Obřího dolu, západní klesají na Úpské rašeliniště a východní přechází v Obří hřeben. Jméno Sněžka vzniklo z původního pojmenování Sněžná, odvozeného od stavu „sněhem pokrytá“.

foto: wikipedia.org

Kalendář spisovatelky

Tato rubrika, ve které se s Vámi budu od teď dělit o své povídky, je takovým mým výstupem z ročního on-line kurzu Spisovatelský kalendář od skvělého lektora Reného Nekudy – renenekuda.cz. Cílem kurzu je psát, psát a zase psát. Každý měsíc obdržím 12 úkolů, kde mohu vybrat, jak s nimi naložím. Já miluji příběhy. První je tu...

Moje čarodějka

Článek připravila Martina Nováková
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Kapitola první

„Ved' mě dál, cesto má...”

„Jo, to byl ten rok, co jsem se rozhodl, že dám v práci výpověď a odstěhuji se pryč z Prahy. Mám v Krkonoších už léta chalupu a jezdili jsme tam na dovolenou. Jezdili. Teď jsem tam dlouho nebyl. Dlouho, protože mě přítelkyně opustila. Že prý chce mít volnost, říkala, když mi právě dávala kopačky. Stejně mě už moc nebavila. Pořád jenom utrácet, lítat po nákupech s kamarádkama a já? No jako kasička dobrý, ale jinak...

Ve firmě mi vyšli vstříc. Dohoda nebyl problém a já tak mohl sbalit svoje saky paky, prodal byt a vyrazil s těma svýma pěti švestkama do Krkonoš. Cesta byla fajn a netrvala dlouho. Z Prahy v pohodě mým SUV za hodinu a půl jako prd.

Chalupa stojí v centru dění a v té době se zrovna blížil konec roku. Vánoce byly za dveřmi, tak to tu podle toho vypadalo. Všude hory sněhu, lidí spousta, ale oproti Praze pohoda. Sníh padal jak o život. Však co víc si přát než bílé Vánoce. Ale hlavně ta změna prostředí a života vůbec, to bylo to, co mě hnalo dopředu. Začít vše od začátku s čistým štítem.

Když jsem zaparkoval na zahradě a odhodil kufry do chalupy, hned jsem vyrazil na malou procházku po vesnici. Tohle mi tolik chybělo. Úplně jiný vzduch, cizí lidé, mohl jsem se konečně ponořit do svých myšlenek. Je to tak dávno, co jsem se tu procházel sám. Potkával jsem turisty, co se rozhodli, že si dají Vánoce na horách. Však proč ne. Tady je krásně.

Nejhezčí to tu bylo večer. Rozsvítily se lampy a o svátcích spousta vánočních světýlek. Samozřejmě nechyběl ani vánoční strom, který byl nazdobený zlatými koulemi a osvětlený blikajícími rampouchy. Na starý kolena je ze mě poeta, říkal jsem si a byl skoro dojatý k slzám. Dorazil jsem do místní hospody, sedl si ke stolu a sledoval lidi, jak se bavili, popíjel grog a měl čistou hlavu. Nic lepšího v tu chvíli neexistovalo. Svoboda, klid a stres pryč. Prostě pryč. Nádhera.

V jednu chvíli se otevřely dveře a v nich stála slečna, co tu očividně byla sama, stejně jako já. Rozhlédla se a má samota neušla její pozornosti. Posadila se naproti mně a vzala si jídelní lístek. Já jen seděl a upíjel svůj grog. Něco mě nutilo ji sledovat. Byla zvláštní a něčím tak jiná než ti, co tu seděli s námi. Byl tu taky mladík se svou partou přátel a začal hrát na kytaru. V tu chvíli jsem se vrátil o takových patnáct let zpátky. Poslouchal jsem Niagáru a vybavoval se mi čundr s kámošema. Bylo mi tak šestnáct a všechno jsem měl před sebou. Mysleli jsme na to, jak si zařídíme celý život. Jak budeme mít práci, vydělávat velký prachy a po boku super štíhlou blondýnu

foto: M. Nováková

s velkejma prsama. A co jsem měl teď? Asi jediné, co mi zbylo, byly ty peníze. Ale co jsou peníze? Je fajn, když můžete mít co chcete, ale po čase je i tohle docela nuda.

Dnes tu byla ona a já cítil, že musím něco udělat. Jen seděla a koukala všude kolem, já koukal na ni, i když jsem se tomu marně snažil vyhnout. Prošlo mi tolikrát hlavou, že na to už prostě nemám. Připadal jsem si tak starý. Tu zimu jsem si připadal příliš starý na nový začátek s cizí ženou, ale taky příliš mladý, abych to zabalil úplně. Po chvilce jsem neodolal a poslal ji jeden grog jen tak. Seděl jsem u stolu, koukal do svého hrnku a čichal tu ostrou vůni rumu, když se nad mojí hlavou ozvalo vlídným hlasem:

„Dobrý večer, máte tu volno?“

Zvedl jsem hlavu a byla tam ta osamocená slečna s tím grogem, co jsem ji objednal.

„Dobrý večer, ano, volno tu mám. Přisednete si?“ řekl jsem té dámě. Pak jsem se postavil a odsunul jí židli jako gentleman, aby se mohla posadit. Protože jsem byl už dlouhou dobu sám, hlavou mi probíhaly smyšlenky, co chlapy ve společnosti pěkné ženské mají. Fakt vypadala dobře a ta vůně, navíc když byla teď vedle mě, měl jsem sto chutí sám sebe profackovat. Všechny ženský jsou potvory a já si dokola říkám:

„Nikdy, říkám ti NIKDY, se s ní neobjímej. Je ti to jasný?“ Myšlenky se praly dohromady. Jedna půlka by si dala říct a druhá se chtěla vyhnout kontaktu. Neměl jsem chuť začít nový vztah. Další zlatokopku bych fakt nedal, ale ona na takovou mrchu nevypadala. Byl jsem zvědavý i sám na sebe co udělám. Vnitřní hlas mi našeptával, ať to zkusím. Zkusil jsem to. Karin se jmenovala. Vyprávěla mi, jak přišla z Plzně, jak odešla od přítele, který k ní nebyl zrovna fér, a ona už nedokázala v takovém vztahu pokračovat. Byla fajn a její společnost mi nebyla nepříjemná. Začínala převažovat ta první půlka mého já. Cítil jsem, že když nic neudělám, už ji nevidím a já jí chtěl vidět znovu. Zmínil jsem se v našem společném hovoru o své chalupě a ona, protože tu byla sama, neodmítla mé pozvání. No, pozvání, byla u mě celý týden až do Silvestra.

Nakonec to nebyla obyčejná návštěva, protože tehdy jsem u ní objevil zvláštní schopnosti. Ona si povídala s duchy, nebo jak to nazvat. Nebo dělala věci, které jsem viděl tak v televizi a považoval to za trik. To jako fakt? Napadlo mě, když jsem to viděl poprvé. Otevřel jsem Modrý Portugal, nalil do sklenic a vyžádal si vyprávění, jak to vlastně dělá. Seděl jsem s otevřenou pusou, protože se to jevilo jako absolutní šílenství. No a ono nebylo.

Ukázalo se, že na ni reagují věci i zvířata. Skoro jsem se začínal bát, aby nezačala ovládat i mě. Možná mě už ovládala, ale mně to nevadilo. Bylo mi to moc příjemné. Tak třeba, abych uvěřil, mi v mžiku roztočila víno ve skleničce. Nekecám, udělal se uprostřed vír.

„Ty jo, mě podrž.“ To bylo jediné, co jsem ze sebe dostal. Byla to snad čarodějnice, nebo já nevím. Rozhodně jsem nedokázal odolat a užili jsme si noc, dost vášnivou. Mazec. Milovali jsme se až do rána a já teď ani chodit nemůžu. Normálně mám dost. Už jsem asi vyšel ze cviku. Jak to sakra udělala? Netušil jsem, čím mě očarovala, ale tehdy jsem nemohl jinak a ona se mnou zůstala. Bylo to jako blesk z čistého nebe, jak se to říká.

Kapitola druhá

„Láska až za hrob...“

Vybavuju si ten den jako by to bylo včera. Od té doby uplynuly dva roky a já se tu zdárně usadil. A nejsem sám. Mám skvělou ženskou, co občas hodí nějaký ty čáry máry a já si to užívám. Takhle dobře mi ještě nikdy nebylo.

Je tu další zima, další Vánoce za dveřmi a sníh už se kupí den ode dne o další centimetry. Tohle já prostě zbožňuju. V Praze byla vždycky akorát břechka. S Karin jsme si o víkendu postavili sněhuláka. To byla sranda. Byl větší, jak já. Však sranda musí být. Sedli jsme si spolu na verandu, byli spolu zabalení do deky a v ruce drželi teplý voňavý grog. Jen jsme koukali mlčky na tu bílou krásu a já jsem si najednou uvědomil, jak jsem šťastný. Konečně. Dokonce jsem až tady začal vnímat

foto: M. Nováková

daleko víc věcí, než jsem vnímal dřív. Možná to je Karin, možná tím, že jsem zase starší a lepší už to nebude. Seděl jsem a sledoval padající sněh. Začal jsem přemýšlet nad tím, jak se asi cítí vločka, když padá dolů. Jak opouští peřinu z mraků a svou lehkostí se přibližuje k zemi. Bílá, mokrá, studená a tvary, které nevymyslíš.

Možná to je tak...

„Právě jsem opustila ten oblak plný hedvábí. Letím si jen tak ve vánku, který mě unáší, a blížím se k zemi, kde už leží spousta dalších vloček. Je fajn, že je taková zima. Alespoň se nerozpustím, než se dotknu země. Studený vzduch mi dělá dobře. Cítím, že žiju.“

Říká si asi ta ledová hvězdička, když letí směrem dolů. Kam asi dopadne? Bude součástí země, nebo se ocitne v kouli, ze které postavíme dalšího sněhuláka? Těžko říct. Asi začnu psát. Najednou mám plnou hlavu příběhů. Stárnu? Těžko říct, co se mi děje v hlavě, ale začíná mě to bavit. Ten pocit, že najednou můžu vdechnout život věcem, které normálně nežijí?

Však i ten sněhulák, co jsme spolu s Karin postavili. Copak asi dělá v noci, když všichni spí? Třeba se vyrazí projít po vesnici a kouká do oken lidem. Třeba se jen usmívá, nebo pláče. Pláče, když začne tát. Pláče, protože se cítí sám. Jak mi prochází hlavou tahle myšlenka, cítím, že mě začínají pálit oči a jdou mi slzy do očí. Jak dlouho jsem byl já sám i když jsem sám nebyl? Co se mnou udělal poslední vztah před Karin? Dokud nepřišla ona, byl jsem sám se sebou. Karin mi dala úplně nejvíc. Když jsem tak přemýšlel, vstal jsem a musel jít k oknu, abych se podíval, jestli je ten náš sněhulák na svém místě. Musel jsem se ujistit, že je v pořádku. Byl. Stál tam ale sám. Nechci, aby byl sám. Byla už noc, svítily lampy a mě najednou napadlo, že to musím udělat. Jdu se obléknout a postavím mu slečnu. Nesmí být sám ani on. Až se ráno Karin probudí, bude koukat.

Kapitola třetí

„Šťastné konce nejsou jen v pohádkách...“

Karin se ráno probudila a já se ještě musel válet v posteli, jak mě všechno bolelo. Však ta sněhová slečna mi dala zabrat. V tom slyším nadšené volání Karin z kuchyně.

„Míšo, pojd' sem, ten náš sněhulák má holku, honem, vstávej!“ Měl jsem radost. Karinin tón hlasu byl pro mě jak ta nejkrásnější písnička. Dnes to asi udělám. Ten den bude dnes. Vyskočil jsem z postele a šel k ní. Koukala z okna, opřená dlaněmi o parapet. Přišel jsem k ní a přitiskl se na její záda, rukama jí objal okolo pasu a položil své dlaně na její krásně jemné břicho. Opřel jsem se bradou o její rameno a zašeptal do ucha:

„Lásko, on tam byl sám, tak jsem to vyřešil.“ Otočila ke mně hlavu a já jí políbil na tvář. Pak se vymanila z mého objetí, aby se mohla otočit proti mně a vzala mou tvář do svých dlaní, aby mě mohla políbit také. V tu chvíli jsem věděl, že už nemohu déle čekat.

„Já se skočím obléknout, uděláš zatím kávu prosím?“

„Jasně, udělám. Utíkej,“ řekla Karin a otočila se ke kuchyňské lince, kde začala připravovat snídani. Já se zatím vrátil do pokoje, abych se oblékl a hlavně, vzal si ten prstýnek, co jsem jí koupil. Vzal jsem si kalhoty a košili. Vrátil se do kuchyně, kde už Karin dávala na stůl čerstvé rohlíky, máslo a marmeládu, hlavně tu kávu, která tu zavoněla celý dům. Karin umí dělat strašně dobrou kávu. Jsem nervózní, ale musím to udělat. Musím. Já vím, mělo by to být někde romanticky v restauraci a při svíčkách, ale my dva jsme jiní. Máme rádi samotu, ne být středem pozornosti. Tady a teď je ta nejlepší chvíle.

„Karin, prosím, než se posadíš, pojd' ke mně.“ Podívala se na mě a trochu znejistěla.

„Copak Míšo, co mi chceš?“ zeptala se, když ke mně došla a já jí vzal za ruku. Klekl jsem před ní a cítil v její dlani skutečnou nervozitu. Však jsem na tom byl stejně. Oba jsme měli dlaň horkou a už i trochu zpocenou. Nesmím to teď podělat, probíhalo mi myšlenkami a já tu nejdůležitější chvíli natahoval, jak strunu.

„Michale, nech toho, nenapínej mě, prosím, co mi chceš?“ nervózně vykřikla Karin, protože cítila, že je něco jinak. Však by to bylo divné, že zrovna ona by nepoznala, že se na ní něco chystá.

foto: M. Nováková

„Promiň, zlato, jsem tak nervózní, nezlob se. Tak znovu,“ řekl jsem, druhou rukou vytáhl krabičku z kapsy, otevřel jsem jí a znovu vzal Karin za ruku a řekl,

„Lásko, vezmeš si mě?“ řekl jsem to, řekl, já to řekl. Klepaly se mi kolena a já myslel, že v tu chvíli snad ani nevstanu. Karinin pohled, oči, co nedokázaly nic, než zářit víc, jak slunce venku. To byl pocit k nezaplacení. Nic na světě jí nemohlo připravit na tuto chvíli a ona mi odpověděla:

„Ano, pane Bože, ano, vezmu si Tě!“ nadskočila radostí a já se postavil na nohy, které se ještě trásly. Zvládl jsem jí obejmout a naše polibky byly v ten moment tak nekonečné. Káva nám už nejspíš vystydlá a nám to bylo úplně jedno. Řekla to. Ona to řekla.

Jo, to byl ten rok, co jsem změnil svůj život. Svůj zatracený život, který až teď dostává smysl. Jsem Michal. Jsem šťastný a nejsem sám a doufám, že už nikdy nebudu.

Továrníkův blog

Proč to děláte?

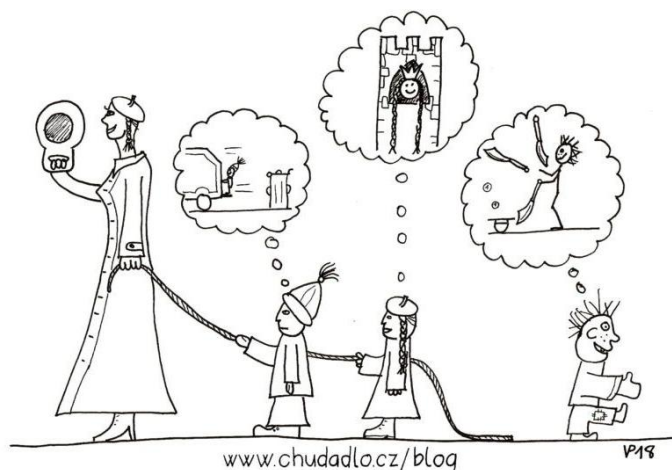
Článek připravil a napsal Vítek Procházka

Vždycky jsme byli trošku rebelové a pro splnění svých snů se nebojíme něco udělat.

Proč to děláte?

To je otázka, kterou už každý umělec na volné noze někdy slyšel. Pokud nebyla vyslovena nahlas, tak si ji určitě spousta lidí kolem nás někdy myslela. V článku na ni odpovím.

Naše chůdadlí odpověď na ni je naprosto jednoduchá. Děláme to proto, abychom plnili sny. V první řadě ty svoje, hned potom sny diváků a nakonec i sny klientů. A do budoucna třeba i sny ostatních performerů.

obrázek: Vítek Procházka

Plníme si svoje sny

Naším snem je dělat věci, o kterých jsme dřív ani nesnili. A vytvářet představení, o kterých nás ještě před pár lety nenapadlo, že bychom mohli být jejich součástí.

A ono se to v průběhu let daří. Před dvaceti lety bylo mým naprosto mýtickým snem dělat kejklířská vystoupení jako Vojta Vrtek. A už se kejklováním třináct let živím. Když jsem před třinácti lety viděl představení skupiny Flugträumer, ani mě nenapadlo, že bych někdy mohl mít skupinu, se kterou budeme dělat passing s pochodněmi ve stoji na ramenou nebo závěsnou akrobacii. A už to děláme. Když před pěti lety přišel Lukáš s tím, že by mi chtěl udělat stojku na ramenou, přišlo mi to naprosto nereálné (v té době jsme ještě pořád nevěřili ani tomu, že už si umíme na ramenou stát) a loni jsme to zvládli nejen na ramenou, ale dokonce na rukou.

Klíčem k plnění našich snů je kontinuální dlouhodobá a neustálá práce.

Plníme sny divákům

Naším divákům chceme plnit sny o tajemných bytostech, záhadných místech, dojemných příbězích a o dobré zábavě. Tyto sny plníme tím, že tvrdě a tvořivě pracujeme na nových vystoupeních, kostýmech a dovednostech a snažíme se je vybrousit k dokonalosti.

Plníme sny klientům

Naším klientům plníme sen o kvalitních, příjemných a spolehlivých umělcích. Mnozí klienti to zatím ani neví, ale chtějí spolupracovat s komedianty, se kterými je snadná domluva, kteří vždy splní, co slíbí a ještě překvapí něčím navíc. My se ze všech sil snažíme takovými partnery být.

A co dál...

Do budoucna třeba budeme plnit sny o skvělé kariéře i mladým umělcům. Třeba formou spolupráce s Chůdadlem nebo formou tohoto blogu a rad v něm obsažených nebo formou přímé konzultace, či dokonce formou investice, produkce a pomoci s rozvojem představení a byznysu.

Proč to děláš ty

Proč dřeš den co den v tělocvičně? Proč trávíš dlouhé hodiny v autě cestou na vystoupení? Proč jsi obětoval všechny víkendy práci a nikdy nestihneš žádnou oslavu narozenin svých přátel? Poděl se s námi na **facebooku** o svoji motivaci. Třeba to pomůže i nám. Díky.

Kdo, nebo co, je KOVAP?

*Článek připravil Martin Štulla ve spolupráci s firmou Kovap
Informace čerpány z internetových stránek kovap.cz*

Česká společnost KOVAP Náchod je celosvětově známým výrobcem plechových hraček s tradicí od roku 1946, kdy byla v Československu založena jako rodinná firma bratry Sedlákovými. Firma KOVAP se pyšní širokým sortimentem originálních plechových hraček jako je beruška na klíček, která nikdy nespadne ze stolu, nebo model traktoru Zetor.

obrázek: Kovap

U všech produktů firmy KOVAP je kladen důraz na ruční výrobu, precizní provedení a dlouhou životnost. Hračky jsou ekologicky nezávadné, šetrné k přírodě a pyšní se mimo jiné certifikátem **BEZPEČNÉ HRAČKY**. K firmě KOVAP byla v roce 2019 přikoupena také společnost KADEN, která v minulosti tvořila s KOVAPEM jeden podnik. KADEN je firma vyrábějící modely automobilů, vojenských vozidel, stavebnic a kovových dílů. Úspěšná spolupráce z minulosti tak znovu ožívá.

Produkty značek KOVAP a KADEN jsou ideálním dárkem pro děti i dospělé a patří k populárním tradičním suvenýrům z České republiky.

Proto jsme se také rozhodli věnovat celý „seriál“ pěti článků po celý rok 2021 právě této firmě. Doufáme, že se něco zajímavého dozvíte a budete tyto zajímavé hračky nakupovat právě u této firmy.

 Jednou z nejstarších a zároveň nejoblíbenějších plechových hraček společnosti KOVAP, byl a je dozajista Traktor Zetor. Oblíbená hračka na klíček, která se pyšní originálním strojkem, má tři rychlosti vpřed, a dokonce i zpátečku.

- 🚗 Traktůrek je velmi oblíbený v cizině, zejména v sousedním Německu chce tradiční hračku z Čech vlastnit kde kdo.
- 🚗 Úspěšná léta zažívaly hračky v sedmdesátých letech minulého století, kdy se plechové hračky staly dobrým artiklem na tehdy kapitalistických trzích.
- 🚗 Naopak těžké časy zažívaly plechové hračky ze Semil v osmdesátých letech. Problém byl s pracností a tím i nákladovostí plechových hraček. Plech začal nahrazovat lacinější plast a s plechovými hračkami KOVAP to nevypadalo vůbec dobře.
- 🚗 Zachránce jménem Schuco. Po revoluci oslovila skomírající českou značku německá firma Schuco, která po KOVAPU chtěla vyrábět plechové hračky. To byl moment, kdy se firma KOVAP rozhodla přestat pracovat s plasty a vrátila se ke stoprocentní výrobě plechových produktů.
- 🚗 Všechny plechové hračky značky KOVAP jsou vyráběny a montovány ručně.
- 🚗 Každá jedna hračka je originál. Díky ruční výrobě nenajdete na světě dva na chlup stejné produkty.
- 🚗 Plechové hračky KOVAP se pyšní certifikátem BEZPEČNÉ HRAČKY.
- 🚗 Produkty KOVAP jsou takzvaně „eco friendly“, což znamená, že jsou šetrné k přírodě.
- 🚗 Úplně první plechovou hračkou bratrů Sedláků byl PARNÍ VÁLEC.
- 🚗 Sortiment plechových hraček KOVAP čítá zhruba 70 druhů hraček.
- 🚗 Jedna z plechových hraček KOVAP, se stala, trochu nečekaně, nedílnou součástí domácnosti. Tou hračkou byla JISKŘÍCÍ PISTOLKA. Jiskřící pistolka byla pomocníkem pro hospodyňky, které s ní zapalovaly plynový sporák.
- 🚗 Ve své době se hračka PARNÍ VÁLEC prodávala v neuvěřitelném množství. Ročně se vyrobilo až 80 tisíc!
- 🚗 Plechové hračky KOVAP mají jednu velkou výhodu a nevýhodu zároveň. Jsou nerozbitné. Plechové hračky jsou odolné vůči různým okolním vlivům. Možnost, jak je takzvaně „vyřadit z provozu“, je jedině špatným otáčením klíčku.
- 🚗 Od roku 1976 působí ve firmě pan Lubomír Hošek, který se ze seřizovače soustružnických automatů vypracoval až na majitele společnosti. I když je již v důchodu a firma KOVAP má nové majitele, pan Hošek je v KOVAPU stále aktivní, protože jak sám říká „plechové hračky jsou můj život“.

obrázek: Kovap

CESTOVÁNÍ

Houska, hrad opředený tajemstvím

Článek připravila Marie Ondová
Vlastní autorská tvorba redaktora

Moje první návštěva Housky se odehrála v roce 2006, už tehdy na mne zapůsobila magicky. Můj dojem ještě umocnilo náhodné setkání v hospůdce v podhradí, kde jsme se dali do řeči s postarším párem trempů. Vyprávěli, jak hlídají kolem hradu a vyhlížíjí Karla Hynka Máchu, který se právě toho léta měl objevit na Housce při své cestě časem z roku 1836. Historika to byla půvabná a trempové přesvědčiví, jestli ale potkali autora Máje, nebo ne, to jsem se nikdy nedozvěděla.

Kudy na Housku?

Pokud by měl být hrad cílem přiměřeně dlouhé túry, mohli byste se vydat směrem od obce Ráj, kde je možné zaparkovat auto u místní restaurace a pustit se po červené. Ta vás asi po 2 km přivede k ekologické farmě Laka. Tady vás doprovodí pohledy koňských krasavců a také stádečka koz. Pak následuje poměrně prudký výstup, na jehož konci budete odměněni pohledem na kokořínské hvozdy, bohužel už také navštívené kůrovcem.

Les následuje cesta pasekou, kde minete malebná boží muka s kouzelnými malbami svatých a projdete kolem parkoviště, odkud je to na Housku, už jen co by kamenem dohodil.

Závěrečný dvoukilometrový výstup k hradu zvládnou matky s kočárky, ženy na vysokých podpatcích i osoby seniorského věku.

Brána do pekel

A jak je to s tím peklem, jehož vchod údajně Houska střeží? Podle jedné z verzí šlo o zlom dvou desek Českého masivu, mezi nimiž unikaly sirné plyny. Kastelán má i svou verzi. Brána, která se údajně na Housce skrývá, může být určena k cestě časem, nebo do paralelní reality. Ostatně sám kastelán Miroslav Konopásek má za svůj pobyt na hradě nasbíranu pěknou řádku příběhů, které zažil na vlastní kůži. Ostatně jeho komentář k prohlídce, kterou vede ve středověkém oděvu ještě umocňuje dojem, který na vás Houska udělá.

foto: mapy.cz

Není houska jako Houska

Hrad Houska má téměř čtvercový půdorys a se svou šedou barvou působí tak trochu jako monolit. Jeho tvar byl však dán praktickým důvodem, pískovcovým podložím, na kterém byl vystavěn. Počátek hradu se datuje do 13. století. Ještě před tím tu stálo hradiště, které nechal pro svého syna Houseka vystavět Slavibor z rodu Pšovánů. Odtud tedy jméno Houska.

Karel Hynek Mácha na závěr

Došel jsem na Housku s druhé hodiny půlnoční. Císařský háv nebes, lesy šuměly nočním vánkem. Jasno všude, lampy nepotřebí, v duši horší temnota. Jeť prý na hradě jáma, sluje jakási, vede do pekla. Píše v dopise příteli romantický básník. Mystifikace nebo pravda? Prošel tehdy Mácha časovou bránou?

Přijďte na Housku a nechte na sebe působit genius loci toho místa. Třeba v tu možnost uvěříte.

Ze života ...

Úrazy

Příběh napsala a připravila Gabriela Monte

Hlavním expertem na úrazy všeho druhu je naše dcera. Každý kdo ji zná, ví, že je to takové sebedestruktivní děvče. Ovšem bývaly doby, kdy se jí Monte snažil vyrovnat. Před pár lety, si Jeanny hned první den prázdnin, zlomila prsty na noze. Přesně týden na to si Monte zlomil nohu v kotníku. To bylo fakt super. Obzvláště když jsem to volala do práce. Šéf mi to moc nevěřil. A tak nezbyvalo než je posadit vedle sebe, hezky sádru vedle sádry a cvaknout fotku. Tu jsem pak poslala kolegyni, která ji na mou žádost ukázala již zmíněnému šéfovi. Teprve po té uznal, že ač se tomu těžko věří, měla jsem pravdu.

A tak to šlo několik let. Vždy když se jednomu z nich něco stalo, ten druhý si do týdne přivodil něco podobného. Převážně tím prvním byla dcera, i když několikrát to bylo i naopak. Postupem času z toho Monte nějakým záhadným způsobem unikl, ale dcery se to drží dál. Vlastně se dá říct, že díky ní, znám chirurgie v blízkém i vzdáleném okolí. Je fakt, že po té co v Lounech zrušili nemocnici a v Žatci dceru po jednom jejím dvojitým pádu ze schodů zfotovali léky, jezdíme hlavně do Mostu. Zrovna začátkem minulého měsíce jsme tam měli opět cestu. To když se dcera nechala

škrábnout svým psem. Výsledek byl 6 stehů horního víčka levého oka. Hanka, která byla svědkem tohoto úrazu, byla dost v šoku. A to nejen ze samotného úrazu, ale i z našeho jednání. Po jejich telefonátu, jsem k nim v klidu došla, prohlédla ránu, vzala psa a vykročila s ním k domovu. Hanku jsem požádala, aby dceru dovezla k domu. V klidu jsem odvedla psa, převlékla se a vyšla k autu. Dcera si zatím své zranění fotila mobilem a odepisovala na zprávy. Chudák Hanka ze stresu kouřila jednu cigaretu za druhou a divila se, že jsme obě v klidu. No kdybych měla při každém jejím úrazu vyšilovat, tak jsem neustále ve stresu.

Jak už jsem psala, Monte z jejího následování unikl, co jsem však netušila, byl fakt, že se to přeneslo na mě. Ve středu jsem zjistila, že už nám došly mnou nadělané třísky. Měla jsem docela radost a šla se odreagovat do dřevníku. Nejdřív jsem si elektrickou pilou nařezala prkna na požadovanou délku a pak se pustila do štípání třísek. Naplnila jsem vše, co se dalo a když už jsem držela poslední prkýnko, tak se to stalo. Náprah, rána a au. Sekera letěla na jednu stranu a já na druhou. Nadávala jsem jak starý dřevorubec a do toho skučela bolestí. Oprava neskučela, ale řvala jako kráva. Vyběhla jsem k dceři a žádala ji o pomoc. Prý, co se ti stalo. Holka, já si asi usekla prst. Prý, a zvedla jsi ho, nebo se tam válí. Sakra, mám ho stále na ruce ale nevím, jak to vypadá. Aha, tak to prý fakt vidět nechce. No fajn, řeknu Montemu. Ten aspoň reagoval trochu líp. Teda do doby, než jsem sundala utěrku, do které jsem prst zabalila. Prej, já tady stresuju a ty sis odřela špínu. Vymáchal mi ránu v Betadině a prý to chce doktora, aby se vědělo, jestli je kost celá, protože podle něj to na šití není. Jet samotné do Mostu mi ale zakázal.

A tak jsem volala otcí. Když jsem nasedala do auta, zeptal se, kde se mladá courá. Odvětila jsem, že jedem sami a vylíčila mu, co se stalo. Otce nejvíc zajímalo, zda stihne své pivko a posezení v hospůdce. Na příjmu byla hodná sestřička, která chválila mého muže za příkladnou první pomoc. Za to pan doktor se moc vyptával. Prý, co jste dělala? Štípala dříví. A to jste se sekla do prstu? No já dělala třísky, kdybych sekala velká polena, tak se maximálně seknu do nohy. A není to náhodou mužská práce? Asi je, ale mě to strašně baví a uklidňuje. Aha, no kost je dle rentgenu celá, tak se na to podíváme. Prý, lehněte si. A než jsem dolehla tak mi od sebe odtrhl to, co jsme s mužem pracně připláclí zpět. Bolest jak nevím, co a než to umrtvil, tak to ještě jednou vyčistil. Výsledkem jsou 4 stehy a týdenní neschopnost. A musela jsem slíbit, že dokud se to nezahojí, tak na sekeru ani nesáhnu. Totéž jsem pak slíbila i své lékařce, která mi vystavila neschopenku. Cestou od ní jsem potkala svého bývalého muže, který na mě s vytlešeným výrazem hulákal. Čau, ty ses prej pohádala se sekerou? Do háje, jak to víš? No jasně Lad'an. Stihnul to své pivko a hned mě tam všem napráskal. Prej celá hospoda řvala smíchy. No to jsem mohla čekat.

Dnes přijel táta a dal se do vypravování toho, jak líčil důvod jeho pozdního příchodu. Prý vešel, sedl si k výčepu a zkroušeně hleděl před sebe. Na dotaz, proč jde pozdě, prohlásil: „Ani se neptejte. Právě jedu z Mostu. Gábina si usekla ruku.“ Po zděšených komentářích a účasti k mé osobě prohlásil. „No tak ne ruku, ale prst. Jenže jak jsme vyjeli, tak jsme zjistili, že ho v tom šoku zapoměla doma. Tak jsme se pro něj vraceli, jinak bych tu byl dřív. Všechno je ale v pořádku, už ho má přišitej a stačily na to 4 stehy.“

Jak vidíte nejen můj muž je srandista. S mým tatškou se skvěle doplňují. A já teď jen doufám, že to byl jen ojedinělý případ úrazu a že už mi v tom zatraceným prstu přestane cukat.

Svetlo v tme

Článok pripravila Mária Kalincová
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Niekedy stačí chvíľa, aby sa nás život úplne zmenil. Niečo podobné sa stalo Samuelovi - jediný okamih mu obrátil život naruby a položil ho na lopatky. No aj uprostred zúfalstva a beznádeje existuje nádej. Aj v tme naokolo môžeme nájsť v duši pokoj a svetlo.

Bolo to ako v zlom sne. Prežíval som najhoršiu nočnú moru. Jazda autom k Emiliným rodičom, jeleň na ceste, silný náraz do stromu. Šok a prázdny pohľad mojej milovanej Emily. Potom už len tma a neznesiteľná bolesť.

Vznášal som sa v akomsi polosne, akoby v inej dimenzii. Moje telo akoby ani nebolo moje, vôbec ma neposlúchalo a ja som sa nedokázal ani pohnúť. Mal som chuť kričať, ale nešlo to. Moje zmysly opäť zastrela tma.

Prebudila ma krutá bolesť v nohe a neznesiteľné trešťanie v hlave. Keď sa mi po dlhom snažení konečne podarilo otvoriť oči, nechápavo som zažmurkal. Ležal som v posteli v malej, bielej, sterilnej a stroho zariadenej miestnosti plnej prístrojov. Och, ale to znamená, že... V hlave mi zablikala kontrolka. Nie!!! V tej chvíli mi naplno došla vážnosť situácie. Som v nemocnici. Nič z toho nebol sen, ako som si naivne myslel. Ani nočná mora. Toto bola krutá realita. Spomienky sa mi vrátili a zaútočili na mňa v plnej sile.

Z autorádia sa ozývala príjemná hudba. Emily sediacca vedľa mňa na sedadle spolujazdca si potichu pospevovala. Jednu ruku mala položenú na mojom kolene, druhou si hladila bruško.

„Ako sa cítiš?“ opýtal som sa a voľnou rukou si s ňou prepletol prsty.

„Fajn, len som unavená. Už aby to bolo za mnou. Cítim sa ako veľryba,“ vzdychla.

„Moja nádherná veľryba,“ usmial som sa a pobožkal ju do vlasov.

„Lúbim ťa.“

„Aj ja teba.“

A potom nám do cesty vbehol ten nešťastný jeleň. Aby som sa vyhol zrážke, prudko som strhol volant, no dostal som šmyk, vybočil z cesty a narazil do stromu.

„Nie!“ vykrikoval som frustrrovane a silno tresol do stolíka pri posteli. Zreval som od bolesti a kričal ako zmyslov zbavený na niekoho, kto ma príde vyslobodiť z tej diery zvanej nemocnica. Nenávidel som nemocnice, odkedy v jednej z nich zomrel môj otec. Odvtedy som sa im vyhýbal ako čert krížu. Musím odtiaľ preč. Za mojou Emily. Zistiť, či je v poriadku.

Na môj krik vbehla do izby ošetrojúca sestra s lekárom.

„Tak už ste sa zobudili?“ usmiala sa na mňa sestrička, zatiaľ čo doktor na mňa hľadel s obavami.

„Viete ako sa voláte?“

„Samozrejme, Samuel Piers,“ odvrkol som. Nerozumel som, načo sa ma pýta také blbosti. „Môžem odtiaľto odísť. Musím -“

„Viete kedy ste sa narodili?“ pokračovala sestrička, akoby moju otázku vôbec nepočula. Začínalo mi to byť podozrivé.

„Pätnásteho októbra tisíc deväťsto osemdesiattri.“

„Výborne, zdá sa, že hlava je v poriadku,“ usmiala sa a uvoľnila miesto doktorovi. Tomu stále neschádzal z tváre vážny výraz. Bol som čím ďalej, tým viac vydesený. Čo sa tu, dopekla deje?

„Viete prečo ste tu?“ opatrne sa opýtal, uprene ma pozorujúc.

„Mal som haváriu, narazil som do stromu.“ Už mi ten výsluch začínal byť nepríjemný. Kde je Emily? Chcem byť s ňou. „Ale už chcem ísť domov, nemôžem tu dlhšie ostať.“

„Bohužiaľ, nebude to možné,“ súcitne sa na mňa zahľadel. „Áno, mali ste nehodu. Utrpeli ste otras mozgu a ťažké zranenie dolných končatín, ale pár týždňov v nemocnici a následná rehabilitácia a budete opäť chodiť. Amputácia nebude nutná. Zato vaša priateľka...“

„Čo je s Emily?“ skočil som mu do reči, lebo podľa tónu jeho hlasu som tušil niečo veľmi zlé. Vtedy sa mi pred očami zjavil obraz Emily po nehode. Ten prázdny výraz. Poznanie ma zasiahlo plnou silou. **Nie...** „Prosím, len... Len mi nepovedzte, že...“ zadržol sa mi hlas a oči sa mi začali plniť slzami.

„Je mi to ľúto,“ potvrdil doktor moju najhoršiu obavu. „Vašu priateľku sa nám, bohužiaľ, zachrániť nepodarilo. Jej zranenie boli nezlučiteľné so životom.“

NIE! To predsa nemôže byť pravda...

„Pane Bože,“ skryl som si tvár do dlaní a začal plakať. Prečo? Prečo práve ona? Bola mladá, mala celý život pred sebou...

„Ale dieťa,“ pokračoval doktor, akoby si vôbec nevšimával moje správanie. „Dieťa sa nám podarilo zachrániť. Máte zdravú dcérku, pán Piers.“

ČO? Čo to ten doktor melie za nezmysly? Práve mi oznámil, že moja milovaná Emily, ktorú som nadovšetko ľúbil, to neprežila a on mi tu sľieta niečo o decku?

Bol som totálne mimo. Ničomu som nerozumel. Ako sa mi mohol život tak radikálne zmeniť doslova z minúty na minútu? V jednej chvíli sme boli šťastná, milujúca dvojica, ktorá každým dňom čakala prírastok (aj preto som viezol Emily k rodičom, chcela rodiť doma, pri svojej mame), a v sekunde bolo všetko preč. Ostal som sám. Sám s deckom na krku. S deckom, ktoré prežilo, aj keď jeho mama umrela.

„Pán Piers?“ prerušil doktor tok mojich myšlienok. Zmätene som naňho hľadel. Videl som ako otvára ústa, no nerozumel som mu jediné slovo. Akoby hovoril úplne iným jazykom. V hlave mi hučalo a chcel som jediné. Umrieť. Emily bola mŕtva, na ničom mi už nezáležalo. Bez nej môj život nemal zmysel. Čo tam po decku.

„Pán Piers, ste v poriadku?“

„V poriadku? Práve ste mi oznámili, že mi zomrela žena, ktorú som neskutočne ľúbil. Podľa vašich slov som mrzák. A vy sa ma opýtate či som v poriadku?“ reval som, snažiac sa vstať z postele, no akonáhle som sa chcel zaprieť na nohy, zletel som na zem, aký som bol dlhý. „Zasraný život! Zasraní doktori!“

„Pán Piers,“ snažil sa ma upokojiť doktor. „Viem ako sa cítite, ale –“

„Viete hovno!“ vykrikol som, červený od zlosti, že z tejto prekliatej diery ani len nedokážem odísť po vlastných. „Nemôžete nič vedieť. Nie ste v mojej situácii. Nedokázali ste zachrániť Emily... Tak mi dajte do riti, všetci pokoj!“

„Zažil som to isté,“ potichu povedal doktor. „Pred desiatimi rokmi. Akurát s tým rozdielom, že ja som pri nehode prišiel aj o dve malé deti. Dlho som sa cez to nevedel preniesť, ale nakoniec som pochopil, že moju rodinu mi už nič nevráti a je zbytočné okolo seba šíriť hnev. Vážte si to, čo vám ostalo a vzchopte sa. Aspoň pre dcéru. Sebalútosť vám teraz nepomôže.“

Jeho slová spôsobili, že mi vyschlo v krku a srdce vynechalo zopár úderov. Ten doktor, nemohol mať viac ako štyridsať, to zrejme tiež nemal v živote ľahké a pritom nevyzeral ako zlomený muž.

To bol moment, keď som zrazu precitol. Z nezmyselného hnevu a obviňovania všetkých naokolo. Uvedomil som si, že oni za to nemôžu. Robili predsa všetko preto, aby Emily zachránili.

„Christine,“ zašepkal som.

„Prosím?“ doktor sa zatváril totálne nechápavo.

„Volá sa Christine. Christine Piersová. Emily sa to meno veľmi páčilo.“

„Aha.“ Na lekárovej tvári sa mihlo pochopenie. „Chceli by ste ju vidieť?“

Pokrútil som hlavou. „Ešte nie. Necítim sa na to. Je to príliš čerstvé. Možno... inokedy.“

„Chápem.“

Nasledujúce týždne som poctivo počúval rady doktorov, rehabilitoval a po troch mesiacoch od nehody som konečne mohol opustiť nemocnicu po vlastných a s malou Christine v náručí.

Začiatky však neboli vôbec jednoduché. Uzavrel som sa do seba, odmietal ísť navštíviť Christine, lebo som ju vinil za to, že ona prežila. Hoci mi doktorove slová vtedy otvorili oči a svojim spôsobom ma zachránili, bolo to ťažké prijať to, že Emily zomrela a Christine prežila. No keď som ju prvýkrát uvidel (moja mama ma za ňou nasilu dotiahla), niečo sa vo mne zlomilo. Pochopil som, že tento malý človečik za nič nemôže. A ako bonus, zamiloval som sa do nej na prvý pohľad. Do jej žiariacich očí a úsmevu. Bola mojim svetielkom v depresívnom nemocničnom období, keď som prišiel o veľa. O lásku a takmer i o život. Jej úsmev mi presvetľoval dni beznádeje a utrpenia, keď som aj napriek obrovskej snahe nedosahoval nijaké pokroky a vyzeralo to, že sa už nikdy nepostavím na vlastné nohy. V tých chvíľach som bol nahnevaný na celý svet, na všetkých naokolo som bol nepríjemný a bol som schopný rozbiť všetko, čo sa mi dostalo do rúk. No stačilo mi vidieť Christine, jej úsmev a hneď bol život krajší. Do smrti jej budem vďačný, že ma vytrhla z letargie a zachránila mi život.

Vedel som, že mi bude stále pripomínať svoju matku a že raz príde čas, keď jej budem musieť povedať pravdu a opäť budem čeliť tej hrôze tvárou v tvár, ale tento malý uzlíček šťastia stojí za to utrpenie.

Vtedy som pochopil, že aj v časoch tmy, depresie a beznádeje, keď sa ti zdá, že tvoj život nemá zmysel, sa vždy dá nájsť nejaký svetlý bod, niečo, pre čo sa oplatí žiť a bojovať. Vstať, nevzdať sa a ísť ďalej. U mňa to bola Christine.

Bylinky, nejen pro naše babičky

Bylinky pro všechny

Článek připravila Lucie Volková

Informace čerpány z internetových stránek bylinkyprovsechny.cz a novinky.cz

Tento díl chci věnovat majestátním stromům, bez kterých bychom nedýchali, nežili. Na naší planetě jsou stromy nejdlejší živé organismy. Nejen že jsou krásné a vyzařuje z nich klid, dokáží spoustu jiných záležitostí. Zlepšují kvalitu vody, čistí vzduch, snižují hluk, poskytují jídlo a stavební materiál. Tohle jsou všeobecné informace, které známe. Copak si ještě více lze ze stromů vzít a na co je použít? Pojdme se na ně podívat.

Borovice lesní

Borovice je druhý nejzastoupenější strom u nás v České republice hned po smrku. Sama jsem byla v úžasu nad tím, kolem jakého stromu jsem každý den chodila a netušila, s čím vším mi může borovice být nápomocná. Zmíním, že obsažené silice – terpeny mohou při zvýšené konzumaci dráždit nebo dokonce poškodit organismus, proto borovici užíváme krátkodobě. Neměli by ji vůbec používat lidé trpící onemocněním ledvin a jater. Borovice má protizánětlivé účinky a působí dezinfekčně. Je účinná při chřipce a nachlazení, usnadňuje vykašlávání. Podporuje prokrvení organismu a čistí krev. Mírní bolesti a zevně

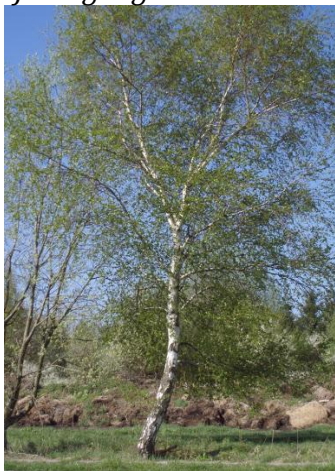
foto: google.com

podporuje hojení poraněné pokožky, dezinfikuje vředy i další kožní problémy a pomáhá při revmatizmu.

Proti kašli pomáhá borovicový čaj. Do 1 litr vhodíte 20 g sušených pupenů borovice. Nechte je 10 minut louhovat a scedíte. Hotový nálev přelijte do uzavíratelných lahví a skladujte v chladnu. Užívejte maximálně 5 lžic denně. Při onemocnění dýchacích cest usnadní vykašlávání borovicová inhalace.

foto: google.com

Břıza bradavičnatá

V léčitelství používáme zejména březové listí. Nej kvalitnější jsou mladé lepkavé lístky a listové pupeny, které sbíráme těsně poté, co začnou vyrůstat. Uštipujeme je nehtem nebo je ustříhneme.

Má dezinfekční účinky, povzbuzuje chuť k jídlu. Má močopudné účinky a rozpouští ledvinové kameny, pomáhá při zánětu močového měchýře. Podporuje pocení. Pomáhá čisti krev a urychluje látkovou výměnu. Celkově posiluje imunitní systém, působí proti revmatizmu a dně. Zevně čistí pleť, podporuje růst vlasů, působí proti lupům i zvýšené mastnoti vlasů.

Při onemocnění ledvin můžeme pít čaj díky vlastnosti léčivých lístečků. Jednu vrchovatou lžičku sušeného listí zalijete 250 ml horké vody, přikryjete a necháte 10 minut louhovat. Poté scedíte a teplý čaj pijete dvakrát až třikrát denně.

Po zimě nám bude velice prospěšná detoxikace organismu. Připravíte 4 lžičky směsi připravené smícháním 10 lžic březových listů, 5 lžic květů černého bezu, 5 lžic kopřivových listů a 5 lžic trnkových květů vysypete do čtvrt litru vody, přivedete k varu, odstavíte a po 15 minutách scedíte. Každý den pijete vždy ráno a večer jeden šálek.

Dub letní

Nejvíce účinných látek obsahuje hladká a lesklá kůra z mladých stromů – stará a rozpukaná kůra je na léčivé látky chudší. Kůru sbíráme v jarním období ještě předtím, než začnou vyrůstat listy. Opatrně ji sloupáváme tak, abychom neporušili strom (měla by být pouze několik milimetrů silná). Poté ji nakrájíme na menší kousky, rozložíme na plech vyložený pečícím papírem a sušíme na slunci. Kůra se během sušení zkroutí. Skladujeme v papírových sáčcích nebo látkových pytlících.

Dub má protizánětlivé účinky, mírní průjem. Pomáhá při zánětech trávicího traktu. Zastavuje krvácení, pomáhá při silné menstruaci. Zevně léčí drobná poranění pokožky, popáleniny, ekzémy, hemeroidy, omrzliny a vředy, mírní pocení. Jako kloktadlo se používá při zánětech v dutině ústní a v krku.

foto: google.com

foto: google.com

Jeřáb ptačí

Jeřáb rozkvétá v květnu a červnu bílými květy uspořádanými do okolíků. Jejich vůně je omamná a může být až nepříjemná. Od srpna do září na jejich místě dozrávají sytě oranžové až červené jeřabiny. V čerstvém stavu jsou mírně jedovaté. Nejvíce prospěšných látek obsahují plody. Sbíráme je v období plné zralosti, tedy od srpna do září.

Pomáhá při zánětech horních cest dýchacích. Působí mírně projímavě. Podporuje zažívání a vylučování žluče. Má močopudné účinky a rozpouští močové kaménky, podporuje funkci ledvin a jater. Mírní bolesti, čistí organismus, snižuje krevní tlak. Zpevňuje cévy, pomáhá při poruchách štítné žlázy. Nálev z květů urychluje léčbu atopického ekzému.

Na zpevnění cév je ideální jeřabinová šťáva. Čtyřlitrovou láhev naplníte 2 kg jeřabin. Přidáte ještě 80 g kyseliny citrónové a dolijete až po okraj vodou. Necháte dva dny odstát a pak celý obsah přefiltrujete přes plátno (jeřabiny důkladně vymačkáte). Každý litr vzniklé šťávy dosladíte 1 kg cukru a zamícháte. Rozlijete do uzavíratelných skleněných lahví a vždy dvakrát denně užijete jednu odlivku (asi 4 cl).

Lípa srdčitá

Lípu zná každý jako náš národní strom, ale je také proslulá svými léčivými účinky. Léčivé účinky mají zejména lipové květy, které sbíráme v období od června do července. Odštipujeme je společně s listenem a přitom dáváme pozor na to, abychom odstranili všechny případné plody nebo poškozené kvítky. Ideální je sbírat květy ihned potom co rozkvetou.

foto: google.com

Lípa podporuje pocení. Usnadňuje vykašlávání, pomáhá při chřipce a nachlazení, snižuje horečku. Zvyšuje vylučování trávicích šťáv, podporuje trávení. Má močopudné účinky, pomáhá při onemocněních močového ústrojí. Snižuje krevní tlak. Mírní křeče a zklidňuje. Jako kloktadlo se používá při zánětech v dutině ústní.

Při chřipkovém období pijte dvakrát denně půl sklenice lipového vína. Připravíte jej tak, že 4 litry vody svaříme s 500 g cukru. Potom přidáte čtyři vrchovaté hrsti čerstvě natrhaných lipových květů, jeden oloupaný a na kolečka nakrájený citron, vinné kvasinky a 200 g medu. Směs promícháte a necháte týden kvasit. Poté ji přecedíte do vhodné nádoby (demižonu), kde bude kvašení pokračovat.

Vážně nevážně

Beránek

*Článek připravila Marie Ondová
Vlastní autorská tvorba redaktorky*

Na počátku příběhu je osamělý beránek, žijící na pozemcích střelnice. Zbytek jeho stádečka už potkal nezvratný osud - stát se pečínkou na stole vítězství rozjařených střelců. Asi by se jeho dny naplnily, nebýt nové vedoucí Jarky, která zavedla jiné pořádky, jak na poli organizace, tak i na poli práv zvířat.

"Nikdo na něj nesáhne!" zavelela onehdy rázně. "Jestli skončí na pekáči, už ode mne nevidíte žádné buchty, štrůdl ani roládu!"

Přece jen, ale sledovala se znepokojením mlsné pohledy svých kolegů, kdykoliv se beránek objevil v jejich zorném poli. Nebylo divu. Beránek, přezdívaný mamut, byl nadměrného vzrůstu, který ještě umocňoval fakt, že jeho rouno nebylo 5 let stříhané.

Jednoho dne se stala nehoda, čtyřnohý poustevník uklouzl na svahu a zřítíl se dolů. Ležel na zádech s nohama nahoře a nejevil známky života.

"Je nejspíš po něm, budeme ho muset odklidit, no aspoň ho už nesežerou!" povzdechla si Jarka a odpoledne se vydala obhlédnout situaci. K jejímu údivu, dva dny na zádech ležící zvíře, ještě dýchalo. S vypětím všech sil beránka otočila, on se vratce postavil na nohy a odešel, jako by se nic nestalo. Po tomto zmrtvýchvstání, se už Jarka nehodlala vzdát představy, že beránkovi zajistí důstojný život.

Po několika telefonátech se jí podařilo najít bezpečný domov v klášterní zahradě, kde právě hledali zvíře na doplnění svého stáda koz a ovcí. Souhlasili s odvozem a z beránka-mamuta byli nadšeni. Přijel stříhač a pustil se do beránčího obrostu. Stříhal a stříhal, až se ukázalo to, co bylo 5 let skryto! On byla ona! Ovečka krásná, dobře roslá a o hlavu převyšující své stádo.

Když dnes přijdete k ohradě v klášterní zahradě, stačí zavolat "beránku" a ovečka - mamut přiběhne, aby se s vámi pozdravila.

Jaké ponaučení z toho plyne na závěr? Můžeme být nedokonalí beránci, aby se později vyjevilo, že jsme vlastně dokonalé ovečky. Nedokonalí ve svém předstírání, nebo v tom, za co nás považovali jiní a dokonalí ve své přirozenosti.

Básničky

pro všechny lidičky

Můj neznámý

Článek připravila *Martina Nováková*
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Každý den je pouhou myšlenkou,
Ona už není tou panenkou,
tou, co měla tajný sen,
než začal další nový den.

Když přišla do nového kraje,
když okusila chuť Českého ráje,
slyšela jen o zvláštním jménu jeho,
řekla si, co je to za pana tajemného?

Jak ten neznámý vypadá?
Spousta variant jí napadá.
Když spojilo se jméno s osobou,
uviděla konečně tvář tajemnou.

Sledovala ho každou chvíli,
myslela jen, jak dostat se k cíli,
alespoň mluvit spolu, neví jak,
smutně jen čeká na zázrak.

Pak přišla ta pravá chvíle,
je jen kousek od svého cíle.
Když kouká se mu do očí,
hlava se jí touhou zatočí.

Ví, že nebude koukat, jak spí.
Nikdy nepozná, o čem on sní.
Nebude ležet po jeho boku,
bude jen psát do svého bloku.

Že je jen pouhá fantazie,
co se na papíře skryje,
že je jen myšlenkou pouhou,
že užívá se velkou touhou.

Pohládit tak jeho milou tvář,
vyčarovat v jeho očích tu zář,
být sami a ucítit jeho tělo na jejím,
splynout ve svitu měsíce v jeden stín.

Nakonec ucítit jeho rychlý dech,
prosbu svou šeptat, jen žádný spěch,
Tak dlouho už neví, jaké to je,
když se muž se ženou miluje.

Bezpečné cesty®

KRUHOVÝ OBJEZD

Jak se jezdí

Co je kruhový objezd
Křižovatka označená modrou dopravní značkou

← Výjezd

- ◆ Dávat znamení o změně směru jízdy (blinkr)
- ◆ Pozor na chodce na přechodech

Jízda po kruhovém objezdu

- ◆ Platí obecná pravidla pro jízdu v pruzích
- ◆ Při přeježdění z pruhu do pruhu neomezit a neohrozit ostatní a používat blinkry

← Vjezd

- ◆ Přednost všem vozům na objezdu (pokud je značka určující přednost v jízdě)
- ◆ Přednost zprava (pokud je jen značka kruhového objezdu)
- ◆ Nedávat znamení o změně směru jízdy (blinkr)

NEBEZPEČNÉ SITUACE

Chyba!
Nedání přednosti vozidlu na kruhovém objezdu

Chyba!
Nesprávné používání jízdních pruhů

Generální partner

ŠKODA

Partneři projektu

www.bezpecnecesty.cz

Bezpečné cesty®

PŘEDNOST ZPRAVA (pravidlo pravé ruky)

Přednost zprava platí všude, kde nejsou na křižovatkách značky upravující přednost nebo semafofy, a v některých případech i s těmito značkami. Platí „kdo přijíždí zprava, má přednost“.

KŘÍŽOVATKY SE ZNAČKAMI

Mezi auty přijíždějícími z vedlejších silnic, platí pravidlo pravé ruky.

Na parkovištích většinou nejsou značky. Platí přednost zprava.

KŘÍŽOVATKY TVARU T

Pozor na vozidla z boční ulice přijíždějící zprava.

Mají přednost.

Přednost zprava neplatí při výjezdu z účelové komunikace, obytné zóny, a pod.

Generální partner

ŠKODA

Partneři projektu

www.bezpecnecesty.cz

Deník

jedné obyčejné mámy

Část první

Článek připravila Martina Kovářová
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Nikdy jsem nebyla typická holka, nesnila jsem o princi na bílém koni ani o kupě dětí, či bílé prostřených nedělních ubrusech. Jako puberťák jsem to neměla zase tak moc růžové, neměla jsem nějak moc přátel a sebevědomí mi rozhodně neříkalo "madam".

Jak léta plynula, stala se ze mě ženská jako každá jiná, osamostatnila jsem se od rodičů. I když teda v mém případě to bylo v dvacetiosmi. Když si představím, že pokud je v takové situaci chlap, je to zaručeně typický mamánek, což já jsem teda rozhodně nebyla. Poslední roky společného bydlení s rodiči, byly spíše jen pozdravy a náhodná setkání, když jsem se zrovna vracela z nějakého tahu či práce. Pamatuji si, jak se mi sestra smála, že až její syn začne chodit na zábavy a diskotéky, tak mě tam zaručeně ještě potká. Na jedné straně úsměvné, ale na straně druhé jsem si říkala. „Cože?“ doprovázené lehkým smíchem.

Pohoda, nikdo mě za nic nekáral, byla jsem svým pánem, šla jsem si, kam jsem chtěla, a nikdo nehlídal, zda dodržím večerku. Na ty roky ráda vzpomínám, měla jsem stejně praštěnou kamarádku a spolu jsme trávily víkendy. Neříkám, že jsme byly nějaký lehký holky, to vážně ne, ale rády jsme se bavily a přiznávám, občas nás nějaký ten chlap obletoval a nám to dělalo dobře, i když někteří byli občas dosti vlezlí. Znáte to!

Když se blížila třicítka, tak jsem si dala takové, dalo by se říci předsevzetí: „Pokud do třiceti nenajdu chlapa, tak s nima končím a zůstanu raději sama!“

Měsíc po mých třicátých narozeninách, musím podotknout, že oslava byla vskutku skvělá. Jen pár nejbližších přátel a jedna z mých sester, ale stálo to za to, poprvé v životě jsem byla hvězdou večera a to jsem si jak se patří náležitě užívala, jsem omylem potkala zřejmě toho pravého. Slovo omylem asi dost zarazí, ale znáte to, doba sociálních sítí, někoho hledáte a on se vám přimotá do cesty někdo jiný.

Bylo to úžasné, jako v pohádce, popravdě jsem teda moc už v nějaký vážný vztah nedoufala, navíc byl to mladší chlap. No nečekaný to nebylo, na mě vždy letěli mladší chlápkové. Těžko říct, čím to bylo. Jsem prostě mladá, krásná neodolatelná, prostě skvělá. Nééééé, musím se tomu zasmát, ale zkrátka nám to vyšlo a o rok později...

„Tak co? Dělal sis ten těhotenský test?“

„Jo rovnou dva!“

„No a???“

„Dvě čárky...“

„Počkej takže...“

„JO!“

„Hups!“... tak toto slovo mi uvízne v paměti snad napořád. Nezapomenu na přítelův nadšený a zároveň udivený výraz.

Hlavou mi běželo milion myšlenek, zda to zvládnem, zda budem dobří rodiče, zda bude miminko zdravé, zda vše dobře dopadne. No ale to nejtežší nás vlastně čeká. Jak to říct rodině, hlavně budoucí tchýni. Né že bych z ní měla nějaký vítr, ale občas musím přiznat, mě docela děsila. Myšleno samozřejmě úsměvně, i když...

Přítel byl vskutku originální. Prostě jim to vpálil na první dobrou. Na ty vyjevené výrazy se vážně zapomenout nedá. Já se teda docela bavila, nutno podotknout. Otázky typu jak je to možné a podobně... „Hups,“ vypadlo z něj. No to už jsem musela docela dost zdržovat smích.

Tak oznámení máme za sebou, moje rodina to přijala také dobře a všichni jsme se začali společně těšit na miminko.

„Budou z nás rodiče! No ty vole, dáme to?“

„Snad jo.“

Pokračování příště...

PŘÍBĚHY

plné fantasmie

Vlčí dluh

*Článek připravil Kamila Prášková
Vlastní autorská tvorba redaktorky*

Stál na okraji propasti. Pod ním se rozpínalo široké údolí Cianmaru. Měkké paprsky zapadajícího slunce dopadaly na rozsáhlý prastarý les, který se táhl mnoho mil všemi směry, kam až oko dohlédlo. Mohutné borovice, smrky i jedle skrývaly pod svými větvemi mnohá tajemství. Hefly se poušmál, když si vzpomněl, kolik času v tomhle hvozdu strávil a kolik z oněch tajemství odhalil. Nebyl to však veselý úsměv, bezstarostný nebo uličnický, takový, který by se hodil pro sedmnáctiletého hochu. Byl to úsměv plný nostalgického smutku a nezměrného zoufalství, které svíralo srdce ocelovou pěstí a vypuzovalo z krve všechn kyslík.

Chlapec udělal další krůček blíž ke smrti. Bosýma nohama vnímal drsný kamenný povrch skalnatého výběžku. Když se špičkou palce dotkl volného prostoru, naklonil se přes okraj a pohlédl pod sebe. Ta výška byla závratná, a přesto se mu zdála podivně přátelská, osvobozující. Vždycky obdivoval ptáky v oblacích, záviděl jim jejich svobodu. Teď se stane jedním z nich. Bylo jen správné, že ukončí svůj život tady. Tohle byl jeho domov, tady prožil ty nejšťastnější chvíle, tady chce zůstat navždy.

Na tváři ho polechtal studený podzimní vítr a pocuchal mu už tak rozježené uhlově černé kadeře. Zvedl zrak a pohlédl k obzoru. Vždycky miloval západy slunce, ty nádherné barvy rozlité po obloze – jemně oranžovou, růžovou a modrou.

Pohlédl na své dlaně, na kterých se stále leskla krev, a otrásl se odporem. Zdvihl paže, jako by chtěl vzlétnout a naklonil se nad propast.

Někde za jeho zády zapraskala větvíčka. Prudce se otočil, přičemž nebezpečně zavrával. Na kraji lesa se ve stínu borovic rýsovala mohutná vlčí postava. Hefly strnul a automaticky sáhl ke svému opasku. Obvykle tam nosil lovecký nůž, který využíval ke stahování kořisti, jež se mu chytla do pastí. Teď však byla kožená pochva prázdná.

Vlk udělal několik obezřetných kroků a sluneční paprsky se odrazily od jeho stříbrného kožichu. Velikostí to byl spíše mladý vlk a nevypadal, že by se chystal zaútočit. Přesto se chlapci strachem stáhlo hrdlo. Bylo to vlastně dost hloupé, pomyslel si, bát se smrti, když se právě jedné sám chystal vyjít vstříc. Jenže tohle bylo jiné. Být zaživa roztrhán ostrými drápy a tesáky, to nebyla smrt, kterou by si vybral. Ačkoli, pomyslel si hořce, takovou by si nejspíš zasloužil.

Někde blízko zakukala kukačka a vlk tím směrem natočil slechy. I Heflyho mysl se tam zatoulala, ale jeho oči zůstávaly sledovat zvíře. Bylo to nádherné stvoření. Na výšku mohl dosahovat Heflyho pasu a kožich měl huňatý a lesklý. Vždycky vlky obdivoval. Byli tak silní a nebojácní. Jak by si sám přál být jedním z nich. Přesto, že se pohyboval v lese často, nesetkával se s nimi. Občas zaslechl v dálce vytí a pak se rychle klidil z cesty. Jindy našel pozůstatek jejich lovu. Ale tváří v tvář se s nimi setkal jen jednou v životě. Ta vzpomínka se mu teď vykreslila v mysli jasně a ostře.

Bylo to krátce po jeho třináctých narozeninách. Seděl na slavníku ve svém skromném pokoji a snažil se nevnímat stále se stupňující hádku svých rodičů, která k němu doléhala zpoza dveří. Už ani nevěděl, kvůli čemu začala. Vždycky se něco našlo. Jeho otčím byl opilec a násilník. Když si ho Heflyho matka po tragické smrti jeho otce brala, nic nenasvědčovalo peklu, do kterého je oba uvrhla. Otčím se k ní choval galantně a k Heflymu víc než štědře. Kupoval mu různé dárky, aby si ho získal a tehdy desetiletý chlapec uvěřil, že by ho mohl mít rád.

Jenže asi po roce se všechno změnilo. Hefly nejdřív nechápal, co se stalo. Až později pochopil, že otčím touží po vlastním potomkovi, po pravém synovi. Jenže jeho matka mu ho nebyla schopná dát. Týral ji těmi nejděsivějšími způsoby, trestal ji a ponižoval. Její bolestný křik strašil Heflyho v nočních můrách.

Toužil matku bránit, toužil se za ni postavit, ale měl strach. Jen jednou se pokusil něco říct a otčím se po něm ohnal tak, že skončil s oteklým fialovým obličejem a dva týdny neviděl na oko. A tak zbaběle utíkal. Cianmarský hvozď byl jeho druhý domov. Laskavý domov plný krásných vzpomínek na otce, který ho tam brával na dlouhá odpoledne a učil ho vyrábět pasti a stahovat zvěř. Otce, který ho miloval, a který jediný by mohl jeho matku ochránit. On byl slabý.

Aby umlčel pocit selhání, věnoval se lovu zvěře. Stražil oka a často chytil králíka, nebo i zatoulanou srnku. Zvěř pak v režném pytli odtáhl na černý trh ve vesnici, kde za ni dostal pár undunů, nebo ji vyměnil za hojivé masti pro matku. Peníze si pak schovával do dutiny v jednom velikém smrku poblíž vysuté skály. Až našetří dost peněz, chtěl s matkou utéct. Kdyby se dostali dost daleko, otčím by je snad nedokázal najít.

Toho dne to nebylo jiné. Vyplížil se z jejich domku ve chvíli, kdy se z kuchyně ozvalo: „Ty pekelná ženo! Aby tě Fandúr zamordoval,“ zbytek už neslyšel. Uháněl v dopoledním slunci vstříc vůni šíšek a smůly.

Byla polovina léta a vzduch byl teplý a vlhký z noční bouřky. „Ideální počasí na houby,“ zamumlal si sám pro sebe a pátravě se rozhlédl po podrostu. Brzo našel pár klouzků a smrkových hřibů. Schoval je do plátěného pytlíku, který měl uvázaný u pasu a vydal se zkontrolovat nastražené pasti. Ten den měl podivnou smůlu, ani jeden králík. Když však došel k oku, které měl nastražené blízko potoka, strnul. V pasti bylo za levou přední nohu chycené vlčí mládě. Malé vlče kňučelo a zmítalo se ve snaze se osvobodit, ale smyčka byla příliš stažená a jen se mu zařezávala hlouběji do kůže. Stříbrnou srst už měl zbarvenou do ruda.

Hefly si nejdříve pomyslel jaké má štěstí, zaprvé, protože vidí poprvé v životě vlka, a hned vzápětí, protože na černém trhu za něj dostane tolik peněz, že by mohli s matkou utéct až do Garlony, hlavního města království, a tam by se mezi tolika lidmi ztratili. Mohli by začít nový život! Ta představa mu na okamžik zatemnila mysl. Vlk byl posvátné zvíře a jistí bohatí měšťané by ve snaze zajistit si nesmrtnost klidně zaprodali duši. Věřilo se totiž, že kdo ochutná maso vlka, stane se nesmrtným, avšak za cenu věčného zatracení.

Běžní lidé měli vlky v úctě a hvozdu se vyhýbali, mimo jiné taky proto, že vlci měli pověst nelítostných a neporazitelných zabijáků. Hefly však díky otci věděl, že to není pravda. „Otec...“ zašeptal Hefly a v hloubi duše se zastyděl. Jeho otec by nikdy nedovolil, aby někdo nějakému vlku ublížil. Obdivoval je a choval v posvátné úctě. Vyprávěl mu, že když byl malý, spadl do sněhové závěje a byl by umrzl, kdyby na něj jeden vlk nenarazil a nezahříval ho, dokud ho nenašel jeho otec, Heflyho dědeček.

„Lidi jsou hlupáci, ta děsivá vlčí pověst je jejich jediné štěstí, jinak by je už dávno ti mocichtiví zabedněnci vyhubili,“ pověděl mu tehdy.

Ano, mohl by je vykoupit z pekla křiku a bolesti, ale za jakou cenu? Zklamal by svého otce, stala by se z něj sobecká zrůda a sám sebe by nenáviděl. Ublížit něčemu tak bezbrannému a krásnému... Ne, k tomu ho otčím nedonutí.

Rozešel se k mláděti, a to jen zesílilo svůj marný boj. „Ne, ne, klid, přestaň, prosím, takhle si ublížíš. Já ti chci pomoci, chci ti pomoci,“ konejšil ho. Malá chlupatá kulička na něj upřela bázlivé oči a přemýšlivě naklonila hlavu na stranu, jako by chtěla říct: No tak mi to dokaž.

Hefly se k vlčeti přiblížil, klekl vedle něho a opatrně uvolnil drátěnou smyčku. „Tak a jsi volný,“ usmál se na ně. „Ale to zranění vypadá ošklivě, počkej chvíli.“ Nařízl si dolní okraj bavlněné tuniky a odtrhl z ní úzký pruh látky. Jemně ovázal mláděti nohu a pozoroval, jak se kulhavě snaží

odběhnout pryč. „Takhle daleko neutečeš,“ zavrtěl hlavou a uvědomil si, že vlče je v nebezpečí. Zatoulalo se moc daleko od smečky. Může se mu něco stát, může umřít hladu nebo ho sežere nějaký dravec. Přemýšlel, co s tím. Vzít domů si ho nemůže, otčím by žádné morální zábrany neměl. V lese s ním taky zůstat nemůže. Takže zbývá jediná možnost. Musí vystopovat vlčí smečku a mládě vrátit k rodině. Nemůže být zas tak daleko.

Dohnal chlupatou kuličku a vzal ji do náruče. „Jak ses mohl tak zatoulat?“

Vlčí stopy našel bez potíží, půda byla po nočním dešti blátivá. Trvalo mu pár hodin, než je uslyšel. Štěkali a vyli po okolí, zřejmě vlče hledali. A ta malá koule se začala ošívát a volat je k sobě. Dostal chuť ji tam nechat a utéct, protože představa, že se setká s vlky, když jejich mládě zranila jeho past, ho naplňovala děsem. Pohlédl na vlče v náručí, vypadalo tak bezmocně. Co kdyby ho nenašli? Nebo se mu něco stalo? Ne, tohle musel udělat. Musel splatit vlčí dluh. Vlk zachránil jeho otce, když byl dítě. A on teď musí pomoci tomuhle chlupáči vrátit se k rodině.

Vykročil směrem, odkud se ozývalo vytí. Nohy se mu třásly, ale neuhnul z cesty. Když došel na mýtinu, kde prosvítaly sluneční paprsky, vlci náhle utichli. Ale on cítil jejich přítomnost, pozorovali ho. Pak vlče v jeho náručí zanaříkalo a oni vyrazili zpoza stromů. Během pár vteřin ho obklíčili.

Hefly stál jako přikovaný a srdce mu divoce bušilo. Prohlédl si vlky kolem sebe, byla to smečka deseti krásných zvířat, někteří měli hnědou a jiní bílou srst. Jen jeden vlk, ten největší, měl kožich barvy stříbra. To musí být vůdce smečky, jejich alfa, pomyslel si Hefly. Třesoucím se hlasem k němu promluvil: „Zdravím tě, mocný vlku. Našel jsem vlčí mládě, bylo chycené v mé pasti. Je mi to moc líto. Prosím přijmi mou hlubokou omluvu.“ Pak položil malého vlka na zem před sebe. Vlče se okamžitě začalo kulhat k alfa samci, a přitom radostně broukalo.

Stříbrný vlk mládě očichal a otřel se čumákem o jeho tvář. Pak zvedl hlavu k chlapci a zavěštil. Pár minut ho zkoumavě pozoroval, a chlapec měl pocit, že se mu strachy rozskočí hlava. Pak se vlk sklonil k mláděti a chytil ho do zubů za kůži na krku, otočil se a rozběhl se pryč. Ostatní vlci ho záhy následovali. Hefly se zhroutil do trávy a lapal po dechu. Vůdce vlků přijal jeho omluvu a nezabil ho.

To bylo poprvé a naposled, co spatřil vlky. Až do teď. Možná se nějak dozvěděli, co udělal a přehodnotili svoje rozhodnutí nechat ho naživu. Pootočil se k propasti. Stihl by skočit, než by ho vlk sežral? Ozvalo se varovné zavřčení. Možná to stihne... „Vrrrrrrrr!“ Tohle už bylo příliš blízko. Otočil se ke stříbrnému vlkovi, který od něj stál jen na délku natažené paže. „Prosím, nech mě skočit, prosím, vím, že si zasloužím horší smrt, ale prosím dovol mi skočit. Dovol-“ drmolil.

Vlk se k němu naklonil a k Heflyho překvapení se mu chlupatou hlavou otřel o spánek. Pak se mu zakousl do tuniky a odtáhl ho pryč od propasti.

Hefly zůstal nevěřícně a nechápavě civět. „Ty nechceš, abych skočil?“ zeptal se vlka.

Ten souhlasně zabroukal.

„Ale já si zasloužím zemřít, zasloužím...“ náhle se nekontrolovatelně rozvzlykal. „J-jsem vrah, jsem z-zrůda, nezasloužím si ž-žít. Za-zabil jsem ho, s-slyšíš? Zabil jsem ho,“ sesul se na kolena, a když se trochu uklidnil, pohlédl vlkovi do očí. „Musel jsem, musel jsem ji chránit, on by- on by ji zabil, byla celá od krve, mlátil ji a já, nemohl jsem, nemohl jsem mu to dovolit. Otec by to nikdy nedovolil. Ale to není omluva, jsem vrah, jsem příšera, zasloužím si zemřít,“ pokračoval v sebezpytujícím monologu a jeho hrud' byla plná nenávisti a odporu sama k sobě. O to větší zhnusení pocítil, když si uvědomil, že ho zároveň naplnila úleva. Úleva, že jeho matka může začít znovu, že alespoň ona unikne pecku.

„Proč jsi přišel?“ zeptal se posvátného zvířete před sebou, které trpělivě čekalo, až ho přejde záchvat zoufalství. Vlk nebo spíš vlčice, jak mu došlo, před něj natáhla levou tlapu a on jasně spatřil růžový proužek zjizvené kůže, na kterém nerostly chlupy. „To jsi ty!“ vykřikl v náhlém pochopení. Vlčice mu položila hlavu na rameno, jako by chtěla říct: To je dobré, človíčku, už jsem u tebe.

Hefly ji objal kolem krku a zabořil hlavu do teplé vlčí srsti. Vdechl vůni lesa a pach vlhkých psích chlupů a srdce se mu zatřepotalo v hrudi. Náhle věděl, proč přišla. Přišla mu připomenout, že si zaslouží žít, protože se nad ní tehdy slitoval, protože riskoval svůj život, aby ji odnesl k rodině do bezpečí. V srdci není taková stvůra, za jakou se považoval. „Splatila jsi vlčí dluh,“ zamumlal a z očí mu proudily slzy, které jí máčely hebkou srst. „Teď jsme vyrovnáni.“

Konec

Nositelé smrti 2: 10 nejedovatějších zvířat světa

Článek připravila Pavla Štullová
Informace čerpány z internetových stránek abicko.cz

6. Šípové žáby

Vypadají jako nějaké barevné šperky, jejich pestré barvy však slouží jako výstražné zbarvení. Drobné jihoamerické žáby rodu *Phyllobates* a *Dendrobates* totiž vylučují z pokožky jeden z nejsilnějších jedů na světě - indiáni do něj máčeli hroty svých šípů a pouhé škrábnutí takovým otráveným šípem pak mohlo usmrtit i značně velké zvíře nebo člověka. Díky tomu jsou tyto žáby známé ve většině jazyků jako "šípové žáby".

foto: abicko.cz

7. Nebezpeční brouci lásky

Prudce jedovaté druhy najdeme mezi hmyzem. Nad vosami, sršni a dalšími zástupci blanokřídlých vítězí puchýřník lékařský (*Lytta vesicatoria*) z příbuzenstva stejně jedovatých majek (*Meloidae*). Tento kovově zelený brouk produkuje jed, jehož účinky jsou srovnatelné s účinky zpuchýřující bojové látky yperitu (proto puchýřník). Jed má i silné afrodiziakální účinky, proto se již od starověku používali sušení a drcení puchýřníci (pod názvem "španělské mušky") k výrobě různých nápojů lásky, předávkování ale stálo mnohého milovníka život. Prášek ze sušených puchýřníků byl také oblíbeným jedem starověkých a středověkých travičů.

8. Neviditelná ryba

Mnoho jedovatých živočichů žije na korálových útesech včetně nejedovatější ryby světa, odrance pravého (*Synanceia verrucosa*). Ryba je skutečně "odraná", nemá šupiny, místo toho je pokryta množstvím hrbolků, takže připomíná omšelý kámen. Šlápnutí na ni se však nevyplácí - do třinácti ostnů hřbetní ploutve ústí jedové žlázy, které produkují silný nervový jed. Neutralizovat ho je naštěstí snadné - pomůže omytí rány horkou vodou, protože teplota nad 45°C jed rozkládá. Jedovými ostny jsou vyzbrojeny i ryby z příbuzné čeledi ropušnicovitých, kam patří i obávaná středomořská ropušnice skvrnitá (*Scorpaena strofa*) nebo oblíbení chovanci mořských akvárií, perutýni (r. *Pterois*).

9. Jedovatá dračí slina

O nejmohutnějším ještěru světa, varanu komodském (*Varanus komodoensis*) se už dlouho vědělo, že jeho kousnutí způsobuje otravu krve vedoucí až ke smrti. Pouhým kousnutím je varan schopen zabít např. divoké prase, jimiž se tito ostrovní "draci" nejčastěji živí. Po celá léta se předpokládalo, že jed obsažený ve varaních slinách produkují bakterie, které žijí v jeho tlamě. Teprve nedávno (v roce 2009) se zjistilo, že zdrojem jedu jsou jedové žlázy, které má varan ve spodní čelisti.

foto: abicko.cz

10. Už i ptáci

Až donedávna byli ptáci považováni za jedinou živočišnou skupinu, v níž není žádný jedovatý druh (jedovatí savci existují - nejznámější je ptakopysk, jed produkují i někteří hmyzožravci). Až když v roce 1989 studovali vědci skupinu endemických novoguinejských pěvců rodu Pitohui všimli si, že po práci s nimi mají příznaky otravy. V roce 1992 popsali úplně první ptačí druh, pištce černohlavého (Pitohui dichrous), jehož peří, kůže a některé tělní orgány obsahují prudký jed stejného složení a stejných účinků, jako je jed šípových žab.

Leganorie

Pohroma na míru

Příběh připravil a napsal Jurgen Lednický

Náš příběh začíná tím, že se skupina bohů naštvala. To ovšem v Úsvitu není nic nenormálního. Jenže tentokrát to trochu od normálu vybočovalo. Ono se to totiž s bohy má tak, že ti nejnespokojenější jsou ti, kteří mají nad věcmi nejmenší moc. Proto to většinou, když si tito bohové vybijou zlost na nevinných Leganorianech, žádná z obětí nepozná. Například, když se bůh látky Klopofar rozhodl, že všechna látka v Leganorii zrudne krví. Jediné, co jeho "pohroma" dokázala, bylo, že několik zástav rodů muselo být přebarveno.

A takto nějak vypadaly veškeré revolty nespokojených bohů. Nejspíš vám dochází, že takto se asi nikdy žádná pohroma nestane. Ovšem v době, o které vyprávím, se naštvalo několik vysoce postavených bohů včetně Etrumana a rozhodli se přivolat pohromu opravdu pořádných rozměrů, takovou, která by z veškerých Krimpiltenkových žertů udělala pouhé plivnutí do deště. Bohyně země, Srevinie, se naštvala na Tribolinia, boha kovů, který z toho vinil Krimpiltenka, boha žertu, který se naštvál na Etrumana, boha bohů. Ten se naštvál na všechny bohy a ve chvíli zde nastala situace, již by nevyřešilo ani několik miliónů přebarvení úplně všeho, co v Leganorii existovalo. Jenže katastrofa takových rozměrů se nesmí uspěchat, a tak bohové svolali po dlouhé době poradu, aby probrali, jakou formu pohroma nabere.

Krimpiltenk přemýšlel. Sice byl naštván na Etrumana, ale nechtěl kvůli tomu z povrchu megariotů smést veškerou populaci Leganorianů. Musel to nějak promyslet. Nějak tak, aby uspokojil slepý hněv bohů, a zároveň ochránil obyvatelstvo Leganorie před, snad vyhnutelnou, zkázou. Začal si zapisovat možnosti. Srevinie se určitě pokusí prosadit alespoň střední zemětřesení. Tribolinus zase roztaví veškeré hustium. Etruman určitě pro obyvatele zjedná několikadenní hladovku. A bohyně Fyzika si udělá, co si zamane. Nejspíš zařídí, aby voda změnila směr, anebo popřehází všemožné jiné zákony jenom proto, že může. Kromě Fyziky, kterou by bylo vhodné zneškodnit fyzickým způsobem měl svůj plán jakž takž promyšlený. Pro bohy si připravil něco opravdu dokonalého.

Sněm měl začít a bohové se pomalu scházeli. Mělo se dostavit všech 314 bohů celé Leganorie. Na debatu měl dohlížet jediný nebůh v Úsvitu, Etruman mladší. Přestože byli bohové pověstní svou arogancí, chápali, že tři sta čtrnáct se jich překřikovat nemůže. Etruman mladší tak zůstával posledním důležitým prvkem Krimpiltenkova plánu. V jeho plánu figurovali tři bohové, bohové hustia, země a všeho. Žádnou roli v něm ovšem nehrála Fyzika, která záhadně spadla studnou do Leganorie, a na schůzi se tak bohužel dostavit nemohla...

Bohové se překřikovali. Ačkoliv určili Etrumana ml. moderátorem celé této komedie, nedokázali udržet své emoce na uzdě. Přesně o toto Krimpiltenkovi šlo. Když bohové křičeli, nebrali ohledy na chyby, které se nacházely v jejich plánech. Do svých machinací Krimpiltenk zahrnul i boha jídla, kterému vnuknul zajímavou myšlenku. Nyní už jen čekal, až do sebe všechno zapadne.

"Já chci rozhodně prosadit zemětřesení ničivých rozměrů!" volala Srevinie. "Já chcu všechno roztavit!" pokoušel se ji překřičet Tribolonius. Najednou se ozvalo zahřmění. To si Etruman zjednával ticho. Všichni čekali, co řekne. "Já požaduji pro všechny obyvatele Leganorie několik dní hladu!" "Ehm, ehm," odkašlal si Krimpiltenk v tichu, které nastalo po Etrumanově prohlášení. Bohové se na něj podívali. Až do této chvíle neřekl ani slovo. Jen se sám pro sebe usmíval. "Myslím si, že bych tu pro vás měl dokonalé řešení. Tribolinie, proč hustium jen roztavit? Proč z něj neudělat obrovské kostky, které přikováš k nohám všech obyvatel. Pak se nebudou moct ani pohnout." Bůh hustia se zamyslel. Něco na tom opravdu bylo. "Tak dobře. Ale ne, protože to vymyslel ty, ale protože je to dobrý nápad," odpověděl Krimpiltenkovi trochu zahanben, že na to nepřišel sám. Ten ho ale nevnímal a dál pokračoval: "A bůh jídla Prasius by mohl pověsit všechno jídlo na stromy a uspokojit i přání Etrumana, zajistit Leganorianům hladovku."

Dva oslovení bohové se na sebe významně podívali. Nápad se jim, stejně jako Triboliniovi, líbil, nechtěli ovšem přiznat, že na něco tak brilantně jednoduchého přišel někdo tak infantilně primitivní. Souhlasně zamručeli. To bylo vše stran díky tomu, kdo jim tuto ideu vnukl. Nedostatek uznání ovšem Krimpiltenkovi nevadil. Teď už totiž zařídil všechno, co musel, a mohl pobaveně pozorovat ostatní bohy hádající se o podmínkách nejrůznějších pitomostí. On sám žádný trest nenavrhl, jelikož mu jako zadostiučinění stačil pohled na žertík, o kterém zatím bohové neměli ani tušení.

Etruman přemýšlel. Uvažoval nad tím, zda je opravdu nejlepší způsob, jak si vybit zlost, zničit všechny život v Leganorii. Po dlouhém uvažování se rozhodl. Ne. A tak se, kromě velkého sněmu, na který byl pozván každý bůh, konal i mnohem menší sraz těch bohů, které považoval za nejdůležitější: Fyziky, Srevinie, Tribolonia a sebe. Tentokrát nepozvali Krimpiltenka, který by za ně myslel, a tak se mohli sami soustředit na jednu geniální myšlenku Etrumana: Co kdyby nechali jednoho Leganoriana a jeho rodinu přežít? Alespoň by si pak měli na kom vybit zlost, až se někdo našte. Přítomným bohům se tato myšlenka zalíbila, jelikož ani oni nechtěli přijít o všechny cíle své zloby navždy. Tajně se tak spolu domluvili, že náhodně jednoho obyvatele s rodinou vyberou.

Zvolili si obchodníka, Doslavia, který měl velice početnou rodinu. Nezajímalo je, jak se choval doteď, ani jak se bude chovat v budoucnu. Zajímala je jen jeho početná, rozvětvená rodina. Bohové se dohodli, že za oním obchodníkem přijdou. Jedné noci se tak u obchodníka Doslavia zjevilo kvarteto bohů:

"Přišli jsme za tebou, prostý obchodníku, abychom ti zvěstovali, že se chystáme zničit všechny Leganoriany!" zaburácel Etruman. "Co? Proč?" zeptal se rozespálý Doslavius. "Na tom nesejde. Jediné, na čem záleží, je to, abys ty a co největší část tvé rodiny přežili. Toho docílíš pouze tak, že se všichni vypravíte do samotného středu Leganorie, kde bude megariot, který uvidíte jenom vy," vysvětloval ještě burácivějším hlasem Tribolinus. "Co?" dotázal se zmatený obchodník. "To je jedno. Věz jen, že naše zjevení není pouhým snem," pokusil se znít tajemně Etruman a s těmito slovy společně s ostatními třemi bohy zmizel. Doslaviovi se nechtělo věřit vlastními očima, jenže to v Leganorii není zrovna nejmoudřejší. A tak se ještě během noci vydal se všemi rodinnými příslušníky, které dokázal posbírat, na cestu.

Obchodníková rychlého odchodu si nikdo moc nevšímal, jelikož on sám nepatřil zrovna k nejlepším lidem. Ani jeho vypečená rodina. Všichni konečně dorazili na megariot. Ten neměl žádné jméno a do této chvíle ani žádné obyvatele. A přesně na tento moment bohové čekali. Konečně velká pohroma mohla začít.

Nejdříve se každému Leganorianovi zjevila u nohy přikovaná hustiová koule. Poté všechno jídlo přeletělo i s provazy na stromy a samo se přivázalo. Tyto dvě věci by byly pro všechny obyvatele Leganorie smrtící, dokud by se k nim nepřidala třetí pohroma: zemětřesení. Všechny megarioty se začaly mohutně otřásat. Pokud by všichni neměli k noze přikovanou hustiovou krychli, dozajista by spadli. Jenže teď se ani nehnu. Zato jídlo doslova přšlo ze stromů, ačkoli bylo přivázáno provazy. A stejně jako potraviny, padala z neviditelného megariotu i celá Doslaviova rodina.

Už nikdy ji nikdo nespatrił. Leganoriané však naštěstí přežili, protože díky těžkému břemenu se udrželi pevně na zemi a jídlo, které jim skončilo u nohou, vystačilo na dost dlouho, aby dokázali zničit řetězy, které je poutaly k závaží.

Všichni bohové se naštváli na Krimpiltenka. Jenomže pochopili, že vybíjet si zlost na Leganorii nemá smysl, už jen proto, že bůh žertu vždy přijde s nějakým nápadem, který zhatí jejich plány. A tak se zachovali jako dospělé bytosti a každý vrazil Krimpiltenkovi jednu facku. A od té doby se v Úsvitu, sídle bohů, radši všechny hádky řeší hrubou silou namísto pomsty nevinným obětem dole v Leganorii.

Cestování ve středověku

Článek připravil Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek zriceniny.cz

Po covidu, politice a sportu je nejspíše nejrozšířenějším tématem diskuzí v restauračních zařízeních (ale i jinde) stav našich cest nebo výstavba nových silnic a dálnic. A jak to bylo, když se naši předci učili „silnice“ stavět. Pojďme se podívat na cestování od začátku...

Staré kvalitní římské cesty počátkem středověku již byly rozpadlé. Nově vznikající cesty ve středověku byly křivolaké a přizpůsobovaly se reliéfu krajiny. Tyto cesty byly velmi úzké pouze na šířku mezka. Pro zpevnění se často jen vysypávaly oblázky.

Za jeden den se dalo po těchto špatných cestách urazit maximálně 30 km. Od 11. století s narůstajícím množstvím přepravovaného zboží a osob, jsou důležité obchodní cesty rozšiřovány a chráněny strážními stanovišti a pomezními hrady. Tyto významné cesty se postupně stále více přizpůsobovaly zájmům nově vznikajících měst. Cílem bylo přinutit obchodníky při projíždění přes tato města platit mýto, cla a ukládat zboží do nucených skladů za poplatek. Z těchto vybraných prostředků pak měla města povinnost financovat údržbu cest a mostů. Pro mnohé obchodníky tyto nucené cesty mnohdy znamenaly zajižd'ky a velké zdržení. Místní cesty bez poplatku pak mohlo používat pouze místní obyvatelstvo.

Při cestování ve středověku hrozilo veliké nebezpečí napadení cestujících lupiči. Přesto že byla zaváděna různá bezpečnostní opatření hlavně na zemských cestách. Pro ochranu na těchto významných obchodních tepnách například Karel IV. nařídil, vymýtit okolo cest bezpečnostní pás. Tento pás byl na obě strany široký, co bylo možno dohodit kamenem obepjatým prsty. Od roku 1578 je pak šíře tohoto pásu stanovena na 32 metrů. Z bezpečnostních důvodů se cestovalo hlavně přes den a pokud možno tak ve sdružené formaci více kupců nebo cestujících. V nočních hodinách se cestující zdržovali v bezpečí zájezdnic hostinců a za hradbami měst. Ubytování v těchto chráněných místech nabízelo různou úroveň komfortu. Nejhorší ubytování bylo ve vesnických hospodách, kde ke spaní

sloužily lavice nebo společná postel, kde se mnohdy tísnilo několik osob. Další možnost pro přespání chudých poutníků nabízely klášterní špitály. Bohatší cestující si mohli v kláštrech, na venkově a ve městech pronajmout vlastní místnost pro hosty. Byla většinou vybavena postelí s peřinou a kamny. Na většině těchto míst bylo možno si dát vodní lázeň, alespoň v kádi, což platilo i pro chudé pocestné.

Prostí lidé se po středověkých cestách pohybovali pěšky. K přepravě nákladů užívali nůše, krosny, kolečka, ručně tlačené káry. Obchodníci a šlechtici jezdili na koních, nebo používali káry a vozy tažené koňmi, voli a mezky. Cestovatelé ve středověku sebou nosili minimum zbytečných věcí a oblečení na převlečení. Většinu oblečení nosili přímo na těle a v tomto oblečení se i spalo. Pěší si nosili věci v mošně přes rameno nebo v uzlíku na holi. Jezdci měli svoje věci uloženy v sedlových brašnách. K dalším nezbytným věcem patřily různé itenerářové příručky, zbraně, peníze, jídlo, ocílky na rozdělání ohně, aj.

obrázek: guide-jana-zemanova.com

K přepravě osob a zboží se rovněž ve zvýšené míře se ve středověku začala užívat lodní doprava jak na řekách, tak i na mořích. Docházelo k postupným úpravám a splavňování vodních toků, které sloužily k přepravě dřeva pomocí vorů a k přepravě osob a zboží na řekách sloužily lodě opatřené vesly a plachtou.

Mezi pohádkami

At' tě kroupa neprašťí

Článek připravila *Monika Procházková*
Vlastní autorská tvorba redaktorky

„Půjdeš se mnou na hřiště?“ poprosí Martinka svého staršího brášku jednou v sobotu, když svítí sluníčko a venku je krásně. Petrovi je už dvanáct a nechce se mu chodit po hřišti se šestiletou sestrou. Jenže to maminka nepochopí a hned poroučí: „Dávej na ni pozor, at' se jí nic nestane.“ A tak jdou.

„Budu se houpat na houpačce,“ říká Martinka na hřišti a hned běží k houpačkám. Snaží se rozhoupat, ale moc jí to nejde. „Počkej, rozhoupu tě,“ nabízí Petr a houpačka už letí tam a zpět, tam a zpět. „Ještě, ještě“ křičí nadšením Martinka a směje se na celé kolo. A tak Petr přidává a rozhoupává ještě víc. Tam a zpět, tam a zpět, tam a zpět a najednou... co se to děje? Houpačka se zhoupne moc, Martinka se neudrží a pustí se držadel. „Pozor!“ stihne ještě Petr vykřiknout v obavě, že sestra spadne na zem. Jenže Martinka místo aby padala dolů, letí vzhůru a do dálky. Zhoupnutí bylo tak veliké, že ji vymrštilo rovnou do oblak.

Žuch – ozve se, když Martinka přistane na něčem hebkém a měkkém.

„Kde to jsem?“ rozhlíží se kolem sebe.

„Jsi na mraku.“ Oznamí jí hluboký hlas. „Tedy na mě. Já jsem mrak a pluji tady po nebi už pěknou chvíli.“

„Dobrý den,“ pozdraví Martinka, protože je slušně vychovaná. „Prosím, pane mraku, jak se dostanu zpět na zem?“

„Teprve jsi přišla a už bys chtěla odcházet?“ diví se mrak.

„Já tam dole mám brášku. Určitě má o mě strach. A Martinka se naklání, aby uviděla svého brášku, jak zmateně běhá po hřišti a snaží se zjistit, kam se jeho sestřička poděla.

„Pozor! Ať nepřepadneš!“ hartusí mrak a trochu nadzvedne svůj okraj, aby Martince udělal zábradlí. „Já teď nemám čas se o tebe starat. Musím doplout až támhle za ten kopec, abych se tam mohl vypršet.“

„A proč se nevypršíte tady?“ ptá se Martinka.

„Protože za kopcem je pole a to potřebuje zalít, aby všechno co na něm roste, nepomřelo žízní,“ vysvětluje mrak.

„A pane mraku, není Vám tady na nebi smutno?“

„Proč by mi tu mělo být smutno? Kde už by mohlo být lépe, než na nebi?“ nechápe mrak.

„Nemáte tu žádná kina ani hřiště. Musí tu být pěkná nuda.“

„Jo, holka, to by ses divila. Že tu nemáme hřiště? Od té doby, co lidé létají letadly, je to tu samá překážková dráha. Pořád se tu někdo prohání. A že tu nemáme kino? A co jiného je ten lidský svět, když se na něj koukáš svrchu? Nic jiného, než jedno velké divadlo nebo chceš-li kino. Lidi se dole hemží, jak mravenci. Občas tancují, občas se pošťuchují a je velká zábava to sledovat.“

„Vy nás sledujete?“

„No jasně. A většinou se hrozně bavím, až se za břicho popadám.“

„A někdy se i zlobíte, že?“ hádá Martinka.

„Jak jsi to uhádla?“

„Myslím, že potom padají kroupy, když se zlobíte.“

A tu se mrak začne smát, až začne bílá peřinka jeho hedvábí nadskakovat. „Jsi chytré, děvče. Máš pravdu. Když už se na tu lidskou čeládku nemůžu dívat, pošlu vám tam pár krup v naději, že třeba některého z vás praští do kebuly, aby se mu rozsvítilo.“

„A už se tak někomu rozsvítilo?“

„Někomu jistě. Jenže je vás tam dole tolik, že na to jedno krupobití nestačí“ chechtá se mrak a pluje si poklidně dál.

Jenže Martinku téma zaujalo. „A to se nebojíte, že tím krupobitím poničíte přírodu?“

Tu se mrak rozzlobí. „Já? Přírodu? Jestli někdo přírodu ničí, tak jsou to lidé. Nestaráte se o ni. Zanášíte ji nepořádkem a škodíte jí, kde můžete.“

„Já ne“ brání se Martinka. „Tuhle jsme zrovna s maminkou a tátou byli v lese a odnesli a vyhodili jsme dvě plastové láhve a dva pytlíky od bonbonů, co jsme tam našli.“

„No však to povídám, že přírodu jen zanášíte nepořádkem,“ hartusí mrak. „Ale uznávám, že ty jsi hodná holčička a snažíš se té chudince trochu pomoci.“

„Já jí budu pomáhat ještě víc,“ slibuje Martinka.

„To je dobře,“ usmívá se už zase mrak. „Příroda je z vás lidí už celá unavená. A to pak zase musím přijít já a aspoň na pár týdnů ji přikrýt sněhovou peřinou, aby si odpočinula.“

Martince zazáří očka. „Sníh já miluju. To pak sáňkujeme a stavíme sněhuláky a koulujeme se. Loni jsme si s Pětou stavěli na zahradě iglú.“ A tu si Martinka vzpomene na bratříčka, jak ji dole hledá. „Pane mraku, pusťte mě dolů. Musím se vrátit,“ zaprosí a sepne ruce.

„No dobrá. Tak já tě teda pošlu zase zpátky, ale slib mi, že budeš přírodě pomáhat, a zapojíš do toho i ostatní. Vždyť jde nejen o vás lidi, ale taky o všechna zvířátka, co tam s vámi žijí.“

Martinka to ochotně slíbí, protože ví, že péče o přírodu je moc důležitá. „Hned zítra půjdu za paní učitelkou, aby mi poradila, co dalšího můžu ještě pro přírodu udělat,“ říká a zvedá dva prsty na znamení přísahy.

Obrázek: Jana Vaculíková

„Tak se pevně drž!“ říká mrak a najednou je Martinka malá. Malá jako dešťová kapka. Martinka totiž je dešťová kapka. A už letí z mraku dolů. Letí, letí a rovnou Petrovi na nos. Kapka se o chlapcův nos rozstříkne a Martinka stojí před bráškou.

„Kde jsi byla?“ žasne Petr, ale je moc rád, že má sestřičku zase u sebe.

„Na mraku,“ vysvětluje Martinka. „Povídali jsme si o přírodě. O tom, jak je důležité ji chránit.“

„No to je pravda,“ souhlasně přikyvuje bráška.

„Musíme se o ni starat, jinak nás praští kroupa do hlavy,“ vysvětluje Martinka, ale Petr už ji bere za ruku a odvádí domů. Martinka ještě jednou vzhledne vzhůru a zamává mraku na pozdrav. Ten si to pluje za kopec a těší se, jak se tam krásně vyprší.

Konec

Básničky

pro všechny lidičky

Básně napsala a připravila Kristýna Strnadová

pf 2021

láhev smíchu, radosti
odhodme denní starosti
šálek do dna vypít
s pohodou, klidem
mír a lásku
na světě všem lidem
smutek a pláč
lepší doma nechat
zastavte čas
však není kam spěchat
přatelé a nejbližší
mít po svém boku
to vše tvoří elixír
do nového roku

tak na zdraví!

s nocí

jak moc jsme nevinní
když brzy se stmívá
nikdo nás nevidí
a slunce se neusmívá

jak moc jsme zkažení
když hvězdy se objeví
ve velkém voze
vznášet se nad zemí

červánky

vánek si s ní hrál
hrál si s jejími vlasy
jak ráda by vrátila
již prožité časy

usíná pod nebesi
ušitými z červánku
touží rozluštit
základní hádanku

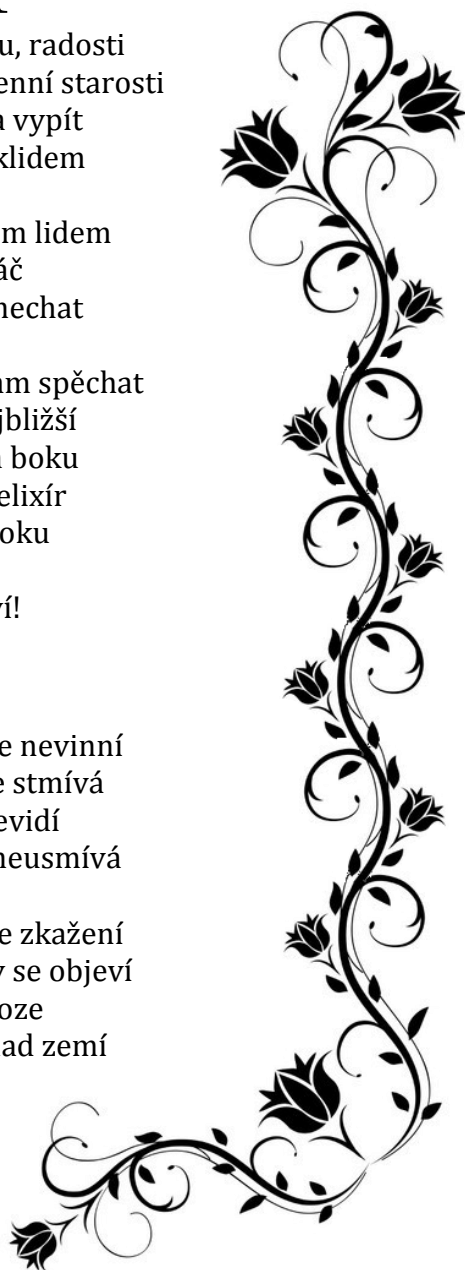
přikrývá se svobodou
tento pocit ji baví
když oni tu nebudou
ji nikdy nic nezastaví

zmizely s první hvězdou
zpívání ptačí prořízlo ticho
jen temné nebe
tu pro ni teď zbylo

ve vlnách

ve zpětném zrcátku
zanechali stopy
kdo je asi zachrání
když oba se topí

hodili jim znenadání
dva záchranné kruhy
a ve vlnách se objevily
všechny barvy duhy

Rod nepokojné krve

Začátek žonglení aneb Jak se ze mě stal kejklíř

Článek napsala a připravila Katka Hrabáková

Nedávno na mě dolehla nějaká nostalgická nálada a tak sem se koukala na videa z našich vystoupení a vzpomínala na hezké zážitky.

Po zhlédnutí videí mě napadlo, že by vás možná zajímalo, jak jsem se dostala k žonglování a k točení jako takovému. To už je dost dávná historie, žonglovat jsem začala v roce 2013, když jsem začala jezdit do kempu Vochtánka v Potštejně, kde jsem potkala skupinu točářů ze Šumperka, kteří na Vochtánku jezdí vystupovat každý rok. Oheň mě vždy přitahoval, pro mě to je symbol síly, nezkrotlosti a svobody. Velmi jsem této skupině fandila a užívala si každé jejich vystoupení. Možná, že už v tom roce 2013 mě kluci ze skupiny večer po jejich vystoupení pozvali k jejich stolu na skleničku. Dali jsme se do řeči, slovo dalo slovo a tak jsem za nimi začala jezdit na tréninky, i jsem si u nich našla jednu dobu přítele.

Ten můj přítel byl šermíř a trénoval i s touto skupinou, ale působil i ve zdejším šermířském spolku, který též dělá ohnivé a světelné show a je též a tak jsem sběhla od té první skupiny k šermířskému spolku. A díky tomuhle se mi žonglování a vystupování vrylo pod kůži a děsně mě to začalo bavit. A co dál?

Přítel se se mnou nakonec rozešel a mně se nechtělo s točením skončit, když už jsem v tom pomalu rok lítala. Bydlela jsem tehdy u mamky v Chrudimi a tak sem si hledala nějakou skupinu, která by se nacházela v mém okolí.

Narazila jsem na Ascaryi z Hradce Králové a ejhle, už jsem u nich sedm let. Z této skupiny se po nějaké době oddělila moje nejlepší kamarádka s jejím přítelem, kteří bydleli nedaleko mě. Založili vlastní skupinu a jednou měli nouzi o lidi na jedno z vystoupení a tak si mě odchytili a od té doby s nimi funguji také téměř stejně dlouhou dobu jen už pod jiným názvem a složení skupiny.

Díky těmto dvěma skupinám jsem se naučila dělat i žonglérské workshopy. Po dostudování střední školy jsem si našla práci a odstěhovala se za ní do Hlinska v Čechách, kde jsem díky tomu začala vystupovat i sama, protože fireshow byly též náplní mého, teď už bývalého divadelního zaměstnání. Sem tam už dělám i nějaká vystoupení sama.

Kejklířina je svobodný nomádský způsob života a já se na tom stala závislá. Doba však pokročila, nyní žiju v Lanškrouně s mým manželem a naším synkem a žongluju stále, se mnou i manžel, i když už nežonglujeme tak často kvůli nedostatku času. A to by bylo v kostce tak nějak asi všechno.

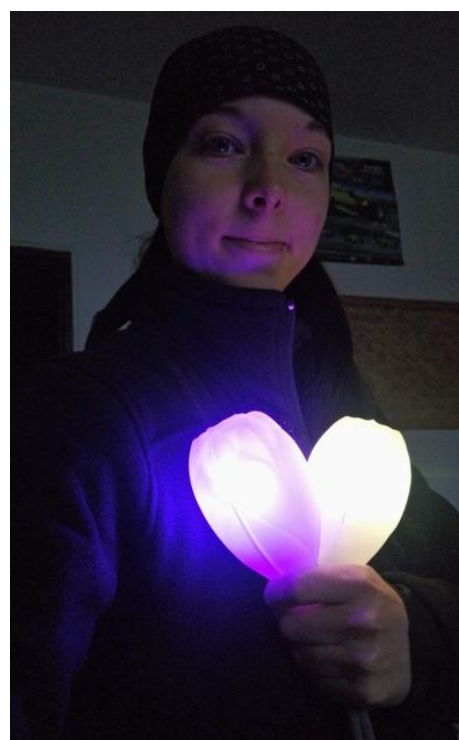

foto: K. Hrabáková

Tradice věčného řemesla – kamenictví I.

Článek připravil Adam Kadmon

(Pozn. red.: Autor je kameník/kamenosochař, který se dlouhodobě věnuje výzkumu profesního folkloru)

Kamenictví – pro mnoho lidí má toto slovo příchut' neznámého. I když jde o název běžného řemesla, a jako truhlář dělá truhly, kamnář kamna a hrnčír hrnce, kameník, dalo by se říci, dělá kameny. Jenže to není kdovíjak přesné a co si pod tím má člověk představit, že? Asi nejrozšířenější představou o kamenictví je, že se jedná o tvrdou práci, prašnou, hlučnou a namáhavou. Dřinu, rotyku, lopotu. To je z jedné poloviny pravda, z té druhé poloviny je pro kamenictví potřeba chytrá hlava, trpělivé ruce a pokorná mysl. Asi nejjednodušším vysvětlením celého kamenictví je, že kameník není jen tak obyčejný řemeslník. Pracuje totiž s živlem, nebo lépe řečeno s ním zápasí. Jako hasič nebo kovář měří svoje síly s ohněm, plavci a mlynáři zápasí s vodou a vzduchem, tak kameník se potýká se zemí. S materií nejběžnější a nejobyčejnější, a přesto tolik tajemnou a neznámou. Nestačí mu tedy hrubá síla, nestačí mu být silný a všechno takzvaně urvat. V kamenické praxi se setká jednak s prací, kde prostá síla nestačí, je třeba ji přesně a s rozmyslem směřovat, je třeba ji zkrotit a nechat pracovat pod vůlí člověka. Setká se i s prací, kde prostá síla zcela selhává, neboť je třeba pohnout horou, či blokem tak velkým, že na to síla nestačí. A tu jako fyzik či filosof musí kameník přistoupit k nezvladatelnému, proniknout do jeho podstaty a zvládnout jej – svojí hlavou. Kamenictví má díky těmto komplexním nárokům na obyčejného člověka postavení trochu speciální. Stojí tak trochu mimo ostatní řemesla. Do kamenictví musí být člověk nejprve zasvěcen, ani tak ale zkušenosti nezíská. Stává se kameníkem teprve svým dílem, jeho dílo ho opracovává stejně, jako on opracovává je. Kameníkem nestačí se jenom stát, člověk jím musí být, každý okamžik svého života. Být kameníkem znamená pracovat hlavou srdcem a rukama v tomto pořadí.

Že je kamenictví věčné řemeslo nám napoví i letmý pohled do historie. Už nejstarší lidé v našem pravěku opracovávali kámen, vyráběli z něj nástroje a jiné důležité pomůcky svých životů. Později došlo k užití kamene ke stavbě trvalých lidských obydlí. Ke stavbě valů a hradeb a pevných společenských struktur, jako jsou cesty nebo města. Ještě o něco později se ke stavbě přidává i touha zdobit tyto stavby. Architekturou, sochou, uměním. Kamenictví do sebe všechny nové prvky téměř ihned pojímá a mění se a vyvíjí podle společnosti. Nezaniká. I dávno po starověku i středověku, když už kámen není hlavním stavebním materiálem, je kamenictví stále přítomné, stále na vrcholu technologického vývoje, stále vpřed. Existuje jako specializované řemeslo na práci s prestižním materiálem, orientuje se na krásu a trvalost. Výsadní postavení tohoto uměleckého řemesla však nelze odvodit jen z krásy a trvalosti. Také z práce. Jak již bylo řečeno, polovina kamenictví je obrovská dřina a v povaze člověka je od věků co nejvíce si tu dřinu usnadnit. A tak v tomto řemesle dochází velmi často k vývoji nových metod, strojů, pohonů, způsobů – dnes bychom řekli technologií. Výzkum a vývoj zde probíhá takřka samovolně, na základě okamžité potřeby usnadnit si práci. Proto kamenictví jako jedno z mála řemesel přežilo i industriální revoluci jen s málo změnami. Ač práci lidí nahradila práce strojů, principy zůstaly zachovány. Já se ale chci obrátit do časů, kdy stroje nebyly ještě ocelové a automatické, kdy byly

ze dřeva a na pohon vodní či lidský, a sloužily pouze jako nástroje lidí. Do doby, kdy vznikla dnes známá profesní tradice kameníků neboli šutráků. Na přelomu osmnáctého a devatenáctého století se tato tradice začala formovat na základech středověké kultury práce, ve století devatenáctém pak dostoupila vrcholu a nebývalé pestrosti, kterou lze srovnat jen s lidovými tradicemi. Kamenický folklór bezpochyby existoval a vyznačoval se mnohem více znaky než tehdejší všeobecná kultura jednotlivých řemesel. Nejen uniformu a hierarchii měli tehdejší kameníci, také měli zvyky a tradice, pokrmy a nápoje, privilegia a práva a také tance, svátky a slavnosti. Vlastně téměř vše, co zahrnuje dnešní název "kolorit". A právě o této veselé lidové kamenické tradici století devatenáctého chci právě mluvit, a to tak, jak mi byla předána staršími, jak jsem se o ní dočetl v textech a doslechl z různých zdrojů. Nedostane se ale na všechno, to opravdu ne – pro vaši představu chci ale ilustrovat několik hlavních jevů.

Kameníci se podle tradice dělí. Kategorizace probíhá na základě různých znaků a jen těžko se v ní lze vyznat. Jedním ze základních dělení je podle materiálu, který kameník zpracovává. Zda pracuje s pískovcem, žulou nebo vápencem/mramorem/opukou. Každá skupina hornin má specifické vlastnosti, a v jejím rámci získané zkušenosti lze v jiných skupinách uplatnit jen částečně. Jistou formu specializace tedy kameníkovi ukládá materiál, se kterým pracuje. Od materiálu se odvíjí specifické nástroje, pracovní postupy, technologie a také temperament práce. Dalším takovým prostým dělením je dělení kameníků podle specializace. Ať už se jedná o dělení v rámci celého řemesla (hrubá, čistá a ušlechtilá práce), v rámci jednoho řemeslného oboru (lamači, hrubaři, formátovači, sekači a finišeři), v rámci jedné dílny (formátování, předsekávání, sekání, povrchová úprava, manipulace, osazení) nebo klidně i v rámci jedné sochy (pracovník pro předsekání, pro drapérii, pro ozdobné prvky, pro hlavu a ruce). Řemeslná klasifikace a také hierarchie jde v tomto směru do velkých podrobností, ale pro zjednodušení si můžeme říct, že jako se pracovníci se dřevem dělí na drvoštěpy, pilaře, bednáře, truhláře, stolaře, loďaře a další specializace tak se i kamenictví v době největšího rozkvětu dělí na specializace podle výsledků své práce, podle výrobku, který mu vychází z rukou. A kolik je v té době kamenických výrobků, tolik bude i specializací. A těch je skutečně nekonečně mnoho, jen kolik je typů zděicích prvků a architektonických článků, pomníků a plastik, ale i průmyslových výrobků z kamene jakou jsou brousky, mlýnské válce, tiskařské desky a mnoho a mnoho dalších. Na tím vším se ale v tradici etabluje ještě kameník jako univerzální specialista na práci s kamenem. Co umí takový všestranný kameník? Nuže – umí vyrábět kamenické výrobky, umí sekát, brousit a lámat a vše co je ke kamenictví potřeba, často včetně výroby nástrojů. To je představa kameníka, která se do tradice otiskuje nejvíce. Přestože jednotlivé specializace mají svá tradiční specifika, například lamači mají více svatých patronů nebo brouskaři používají jistý slang, budu zde hovořit o tradicích, které se nějak dotýkají tohoto univerzálního kameníka, tak jak ho vnímáme dnes.

Pokračování příště

KAMENICKÁ HUŤ CHODOVICE

Naše instituce se specializuje na ruční a strojně ruční opracování kamene tradičními metodami.

Dále se věnuje vývoji technologií pro ruční opracování kamene, záchraně historických sochařských materiálů, praktické výuce ručního zpracování kamene, popularizaci tohoto oboru, udržování kamenických tradic a dalším činnostem.

Naše hlavní aktivity jsou:

- Tvorba uměleckých děl a dekorací z přírodního kamene
- Tvorba užitných prvků z přírodního kamene
- Stavební a montážní kamenická činnost
- Oprava a renovace prvků z přírodního kamene
- Výroba šperků a drobných předmětů z přírodních materiálů
- Pořádání dílen pro odborníky i veřejnost
- Experimentální archeologie a živá historie

Mise: Náš cíl je udržet tradici kamenického a kamenosochařského řemesla živou.

Chodovice 33, 508 01, Hořice v Podkrkonoší

email:taurion@post.cz - www.facebook.com/stonecutters1 – mobil:739 461 353

ROZHOVOR

Michal Smrkovský

Článek napsala a připravila Pavla Štullová
(autorka a respondent se znají, proto si tykají, pozn. red.)

Michal Smrkovský se narodil 15. května 1985 v Kutné Hoře. Vystudoval SPgŠ v Čáslavi a začal pracovat v DDM Dominik Kutná Hora, kde se stává v roce 2020 dokonce ředitelem. Jeho velkým koníčkem je zpěv. Zpíval v několika regionálních seskupeních na Kutnohorsku, například Wotochit až jednou... začal spolu s kolektivem fanklubu divadla Ta Fantastika vystupovat v muzikálu Excalibur by FaTaFa (2008-09) a Obraz Doriany Gray (2010-11), aby od sezóny 2011-12 přešel do top muzikálového divadla GOJA Music Hall... Mimo jiné hostoval ve Východočeském divadle v Pardubicích...

foto: M. Smrkovský

Jak se z regionálního zpěváka stane „zatím“ jen člen company v jednom z velkých muzikálových divadel v Praze?

Taková věc se moc nedá popsat. Já říkám: „když se chce, všechno jde“, takže chtít, makat a snažit se... Samozřejmě student konzervatoře to má asi jednodušší, ví, kam má jít na konkurz, zná prostředí, zná lidi z „branže“ a další... Moje cesta byla náročnější a protkána množstvím neúspěšných konkurzů. A nakonec jeden z nich vyšel a následující přišlo.

Bídníci, Fantom Opery, Ples upírů, Čarodějka... Všechno tituly světových kvalit s desetitisíčovými návštěvami. Jaký máš nejraději muzikál, ve kterém jsi hrál?

Můj první muzikál. Bídničky. To je srdcovka.

Máš raději divadlo nebo muzikál? Kde mimo jiné také hraješ.

Všeobecně mám rád pojem „divadlo“ a je jedno, jestli je to budova Národního divadla, budova našeho kutnohorského Tylova divadla, jestli je to muzikál, opera balet, činohra... Mám rád divadlo jako slovo nadřazené a vše, co obsahuje.

Jde skloubit práce ředitele DDM a zpěv v muzikálech?

Začátek ředitelování nebyl snadný. Dělal jsem výběrové řízení, finišovaly zkoušky na muzikál Čarodějka a do toho jsem přebíral celou organizaci. Bylo to náročné období bez volného času a občas i spánku, ale byla to výzva, a to k životu potřebuji. Takže shrnutí: ANO, je to náročné, ale krásné.

Mimo jiné, už sis zvykl na oslovení „Pane řediteli“?

Kdo by si nezvykl na oslovení „Pane řediteli“ ☺ Mám štěstí na kolegy, protože jsem vzešel z nich, takže jsme partáci a tam je oslovení osobnější. Ale od cizích mi to chvíli trvalo. Stejně tak jako mnoho jiných činností s tím spojených. K funkci patří i jistá korekce vystupování na veřejnosti, což je s profesí muzikálového herce občas oříšek. Ale jsem herec tělem i duší, takže se pilně snažím studovat roli ředitele, stejně tak jako každou jinou v divadle.

foto: M. Smrkovský

Prokletí pocestného

13. část

Příběh napsal a připravil Jiří Šulc

Nakonec tiché napětí prolomil Filtz.

„A vůbec, myslel jsem, že vztek už sis vybil,“ řekl a hodil pohledem někam za Burrta.

Podíval jsem se stejným směrem a spatřil mladíka, nejspíš stejně starého, jako já, což mezi ostatními bandity dost vyčnívalo. Na sobě měl prosté oblečení a přes ramena kožesinu. Do tváře jsem mu neviděl, protože byl zrovna ohnutý v pase a zvracel.

„Co? Myslíš na Dindim?“ zeptal se Burrta. „No co, ten si za to moh sám. Nemá bejt takový nemehlo a tupec!“

„Jasně, zmrzačit si chlapy dřív, než odvedou svojí práci, to je tvoje, vážně chytrý,“ poznamenal Filtz s velkou dávkou sarkasmu.

„Říkám, sakra, že si to zasloužil!“ zavrčel Burrta. „Zeptej se ho sám. Hej, Dindi! Pojd' sem, ty podsvinče!“ zavolal na mladíka a ten se sice ustrašeně, ale rychle dopotácel k hromotlukovi.

Když přišel až k nám, mohl jsem si ho lépe prohlédnout. Hlavu měl oholenou do hola a na tvářích lehký náznak vousů, kterým se často pyšní spousta dospívajících mladíků. Jeho rysy ale byly i ve světle ohně nejasné, neboť měl obličej celý rudý a opuchlý, určitě od úderů Burrtových pěstí. Na mě se nedíval, pohled měl ustrašeně upřený na starší bandity.

„Pověz tady Filtzovy, cos provedl!“

„No, já-já jsem, eee, hřebelcoval koně a, to...“ soukal ze sebe Dindi pomalu odpověď, avšak když se nad ním Burrta výhružně rozpřáhl svou obrovskou rukou, tak chrllil slova tak rychle, že mu sotva bylo rozumět.

„A zapomněl jsem koně uvázat, takže sebou trhal, povalil mě na zem a kartáč mi spadl do ohně!“

„Hmmm,“ zamručel Filtz. „A za to jsi mu udělal z obličejů řepu a jako přídatek jednu takovou do břicha, že vyzvrátil večeri. Pěkné. Kdo ví, jestli vám bude takhle potlučený něco platný,“ povídal Filtz, když si mladíka prohlížel.

„Tak to žádný obavy! Dneska svůj díl práce odvede, a ještě rád. Že jo?!“ okřikl ubožáka Burrta a přitom ho plácl rukou do zad tak, že mu div nevyrazil dech. Ostatní bandité z toho měli náramnou legraci.

„No, vážně na tom není nejhůř. Aspoň, žes ho rovnou nezabil.“

Dindi se zachvěl. Možná by k tomu i došlo, kdyby Filtz přišel později.

„Ale jestli ho ten chlap v lese uvidí, moc starchu mu nenaženete. Radši se drž někde vzadu, ano?“ dodal Filtz a šibalsky štípl chlapce do jeho zbité tváře. Muselo ho to bolet, ale neodvážil se vydat hlásku a ani neucukl.

„Ale to jsme se zbytečně zakecali,“ pokračoval k Burrtovi.

„Teď zpátky k tomu, proč jsem tady.“

„Abys byl osina z řiti, jak máš ve zvyku,“ zabručel hrubiján, ale Filtz se nenechal urazit a mluvil dál.

„Abych ti řekl, jakej je novej plán, ty osle. Poslouchej, ale dobře, není čas to opakovat.“

Burrta, nejspíš už hodně dopálený tím, že musí vůbec poslouchat Filzův hlas, rozhodil mocně rukama, až odstrčil dva muže, co stáli vedle něj, a zakřičel:

„Vždyť je to jasný, ne? Odvezem smrada s kudlou pod krkem

k tomu šmejdivi, ať se vzdá, nebo kluka rozpáráme. Jasně, že se vzdá, protože tohle pitomci, jako von, dělaj. A až ho budeme mít na provaze, tak kluka vykucháme tak jako tak. To bude sranda, až uvidím jeho překvapenej ksicht!“

Burrtu se hromově rozesmál a ostatní surovci taky. Filtz počkal, až utichnou a pak promluvil sám.

„Tak bys to udělal ty. A pěkně bys to pohnojil. Nepřerušuj mě a poslouvej!“

Poslední větu řekl velmi ostře, ale Burrtu se dál hádal. „A co se ti na tom nelíbí?! Takhle se to dělá vodjakživa a z dobrýho důvodu. Vždycky to funguje. Přijde nám sám a dobrovolně skoro až do huby...“

„Klukovi se nic nesmí stát! Ať už ten vandrák udělá cokoliv, mladej to musí přežít,“ přerušil ho důrazně a rozlobeně Filtz, kterému už s hromotlukem a jeho žvásty došla trpělivost.

„Co to, do pr...?!“ vyprskl Burrtu nechápavě, ale Filtz ho utl v polovině slova.

„Slyšel jsi dobře. A hned ti řeknu proč.“

Burrtu mrzutě zamručel, ale nechal Filtze vysvětlit plán. Všichni okolo si ho s velkým očekáváním poslechli, včetně mě. Sám jsem do té doby nechápal, proč mě chtějí živého. A jakmile jsem se to dozvěděl, litoval jsem dvakrát tolik toho, že jsem nezůstal v posteli.

„Do vesnice přiveď oba dva. Ať si je ty trhání hezky prohlídnou. Chlapa sejmem a pověsíme u cesty, to je jasný. Ale kluk musí všem říct, že ho poslal jeho pán, hospodskej, aby špehoval fojta.“

„Jo? A to je pravda?“ divil se dál Burrtu a nevěřícně na mě zamžoural očima.

„Není to jedno? Stejně to řekne, protože nám se to hodí,“ odpověděl Filtz a zle se přitom usmál.

„Ale to není pravda.“

Jakmile jsem to řekl, nastalo takové ticho, že byste mohli slyšet trávu růst. Ale i když se na mě najednou všichni dívali, jakoby mi narostla druhá hlava, tak nikdo nebyl mou nenadálou odvahou překvapenější, než já. Vůbec jsem nechápal, kde se to ve mně vzalo. Snad ve mně bylo něco, co už nemohlo dále přihlížet všem těm dnešním projevům zla. Malá část mé duše křičící tiše uvnitř srdce, jak je to všechno špatné, nespravedlivé a zvrácené, která se sotva ale přece prodrala z hrdla ven. Byl to příjemný pocit, projevit vzdor a stát si za svou touhou po dobru a spravedlnosti. Takové projevy se však dobrým lidem často vymstí a ani já nebyl výjimkou.

„A hele, ono to mluví, ta mrňavá veš!“ zachechtal se Burrtu zlomyslně, až z toho běhal mrát po páteři. Ale ne tak silně, jako když se k posměchu přidal Filtz.

„To je dobře, aspoň máme jistotu, že udělá, co se po něm chce,“ řekl a zazubil se na mě tím svým vlčím úsměvem.

Můj prudký, ale krátký závan odvahy už dávno ustal a byl vystřídán strachem, který mi svíral všechny vnitřnosti v těle. I když jsem stále nechtěl ustoupit a dělat, co ti ničemové chtěli, z mých chvějících se rtů vyšlo jen přidušené a sotva vzdorové „N-...n-...e“.

„Tak chlapče, teď vážně. Nemáme na to celou noc. Poslouvej dobře,“ řekl Filtz, tentokrát s vážným výrazem a přiložil mi ke tváři dýku. Polil mě studený pot a mé oči vyděšeně těkaly mezi tvářmi krutého bandity a ostrou čepelí.

„Takže, Burrtu a jeho chlapy tě teď vezmou tam, kde táboří ten hnusák z hospody. Ty se hezky necháš držet s nožem pod krkem, jako správná rukojmí, dokud se ten šlechetnej hlupák kvůli tobě nevzdá. Můžeš i trochu zabračet a zaškemrat, to pomůže. Pak vás oba přivezou do vesnice, kde budeme čekat já, Kessar a zbytek našich hochů. Fojt nám pomůže vyhnat ty burany z postelí, aby nezaspali představení. A teď pozor, to bude tvá chvíle. Až ti dá Kessar pokyn, řekneš jim, že jsi čmuchar, co pro hostinskýho špehuje fojta. Dnes v noci to nebylo poprvé. Už od začátku kolem Orssila slídíš a donášíš pak svému pánovy v putyce zprávy o tom, co dělá. Aby ten starej mastnej zástěra mohl fojtovi škodit a podkopávat jeho autoritu. Chápeš?“ Nereagoval jsem. Na takové lži a nesmysly bych neměl slov, ani kdyby mě neotupil strach.

„Pak Kessar určitě ukáže na tu špínu vandráckou a zeptá se tě, kdy jsi ho viděl poprvé. Řekneš, že den předtím, než jsme přijeli do vesnice. Že je to hospodskýho starej kamarád a že se spolu celej den dohadovali. Že kuli pikle, jak se zbavit nás a fojta vyhnat. Takhle jim to povíš, jasný?“

V hrdle jsem měl sucho a můj hlas byl strachem ochromem. Vymyšlené to měli dobře. Zmohl jsem se tak jen na zavrtění hlavou na nesouhlas.

„Ale ano. Řekneš to, tím jsem si jistej. Dokonce na to budeš přísahat. Vyzkoušíme si to, co říkáš?“ „Konečně nějaká sranda!“ zaradoval se Burrta a mnul si dlaněmi, jakoby se na něco těšil. Podíval se na mě s širokým úsměvem na tváři a přitom spoustou zloby v očích. V ten moment jsem se ho bál tak, jako ještě nikdy.

„Chlapy, pořádně ho držte a sundejte mu boty.“ nařídil Filtz a jeho rozkaz byl okamžitě splněn. Dva muži mě popadli za paže a třetí mě zul. Měl jsem ty úplně nejobyčejnější boty z koziny, sahající pouze ke kotníkům. Bandita se neobtěžoval s rozvazováním šněrování a prostě mi je strhl a zahodil. Byly už staré, takže se hned roztrhly. Větší starosti, než to, že budu muset jít přes les bos, mi dělal Filtz. Zlověstně nade mnou stál a rukou se přehraboval ve vnitřních kapsách své vesty.

„Pokud jde o to někoho naučit, aby říkal to, co má, tak v tom jsem mistr, to mi věř. Nemůžu použít svoje oblíbené metody, to bys už nebyl schopen svou roli zahrát,“ říkal s krutou radostí a Burrta zklamaně zamručel.

„Ale myslím, že na chcípáka, jako jsi ty, si vystačím se základy,“ skončil a já se začal třást při pomýšlení na mučení, co si pro mě připravuje.

Pokračování příště...

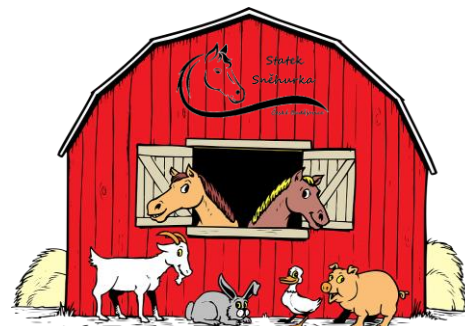

Hledíme dopředu...

Informace připravila Kristýna Žáková

Bohužel stále žádné akce, prozatím, neprobíhají. My už ale koukáme na další měsíce a doufáme ve zlepšení situace. Proto se na Vás těšíme na těchto akcích...

- ✓ **3. duben** Velikonoční cesta za zajíčkem
- ✓ **1. květen** Čarodějnický rej
- ✓ **29. květen** Den dětí
- ✓ **3. července** Vítání léta
- ✓ **29. srpen** Rozloučení s prázdninami
- ✓ **30. říjen** Halloweenské setkání
- ✓ **13. listopad** Svatomartinská jízda
- ✓ **4. prosinec** Čertoviny, aneb možná přijde i Mikuláš

Pokud to jen trochu bude možné, opět rozjedeme naše pravidelné DNY SE ZVÍŘÁTKY...

Aktuální informace na

statek-snehurka.webnode.cz nebo **facebooku Statku Sněhurka.**

Co teď naši teenageři nejvíce potřebují? Jak je můžete podpořit?

Buďte tu
opravdu pro ně.

Mluvte s nimi o svých
emocích na rovinu.

Více se
ptejte, méně
vyslychejte.

Ptejte se
sami sebe,
co je teď
skutečně
podstatné.

Naslouchejte jejich
starostem s
pochopením.

Nenechejte je v tom.

Hledejte si
malá velká
povzbuzení.

Snažte se
rozpoznat
volání o pomoc.

ZOMBÍK

píše a kreslí: Ondřej Frencl

OD TÝ DOBY CO JSEM
ZEZOMBÍKOVATĚL,
MÁM PROBLÉM
NAJÍT SI HOLKU...

ALE VČERA JSEM
MĚL ŠTĚSTÍ.
POTKAL JSEM TU
PRAVOU LÁSKU

OKAMŽITĚ JSEM
JÍ POŽÁDAL
O RUKU...

SOUHLASILA...

01

JELIKOŽ SE BUDU ŽENIT
ŘEKL JSEM SI, ŽE BY
SE HODILA NĚJAKÁ
STÁLÁ PRÁCE

DÍKY PÁR ZNÁMOSTEM
TEĎ DĚLÁM
KOMPARZ V
JEDNOM SERIÁLU...

PLAT JE SICE SLUŠNÝ,
ALE NEVYCHÁZIM MOC
DOBŘE S HERCI...

OBVZLÁŠT JEDEN Z
NICH MĚ DOKÁŽE
NAŠTVAT !!!

02

PŘIPADÁ MI, ŽE NÁM
ZOMBÍKŮM SPOLEČNOST
VŮBEC NEROZUMÍ.
ROZHODL JSEM SE
VYLEPŠIT VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ

PŘEDNESL JSEM PŘED
DAVEM LIDÍ ODBORNOU
PŘEDNÁŠKU
ALE OBÁVÁM SE, ŽE JSEM
DOJEM MOC NEVYLEPŠIL...

MĚL JSEM TRÉMU
A POKAŽDÉ KDYŽ JSEM
OTEVŘEL PUSU, OZVALO
SE JENOM ...

Aaeeerrrrgggg!!!

03

Internetový časopis KELTOVINY

vydává spolek
KELTOVINY z Českých Budějovic.

Redakční rada a dopisovatelé:

Martin Štulla, Pavla Štullová, Věra Melicharová,
Jaroslav Kráčmera, Jindřich Zobl, Martina
Nováková, Vítek Procházka, Kristýna Strnadová,
Monika Procházková, Marie Ondová, Gabriela
Monte, Mária Kalincová, Lucie Volková, Martina
Kovářová, Kamila Prášková, Jurgen Lednický,
Katka Hrabáková, Adam Kadmon, Ondřej Frencl,
Dagmar Wilčková, Renáta Waldmann, Veronika
Šmídová, Jana Koláčková, ...

Použité fotografie a ostatní obrazový materiál:

*Titulní strana: David Bajer;
poslední strana: Martin Štulla
Ostatní fotografie jsou přímo
se jménem autora v textu*

**Uzávěrka dalšího čísla
15. dubna,
příští vydání časopisu
27. dubna**